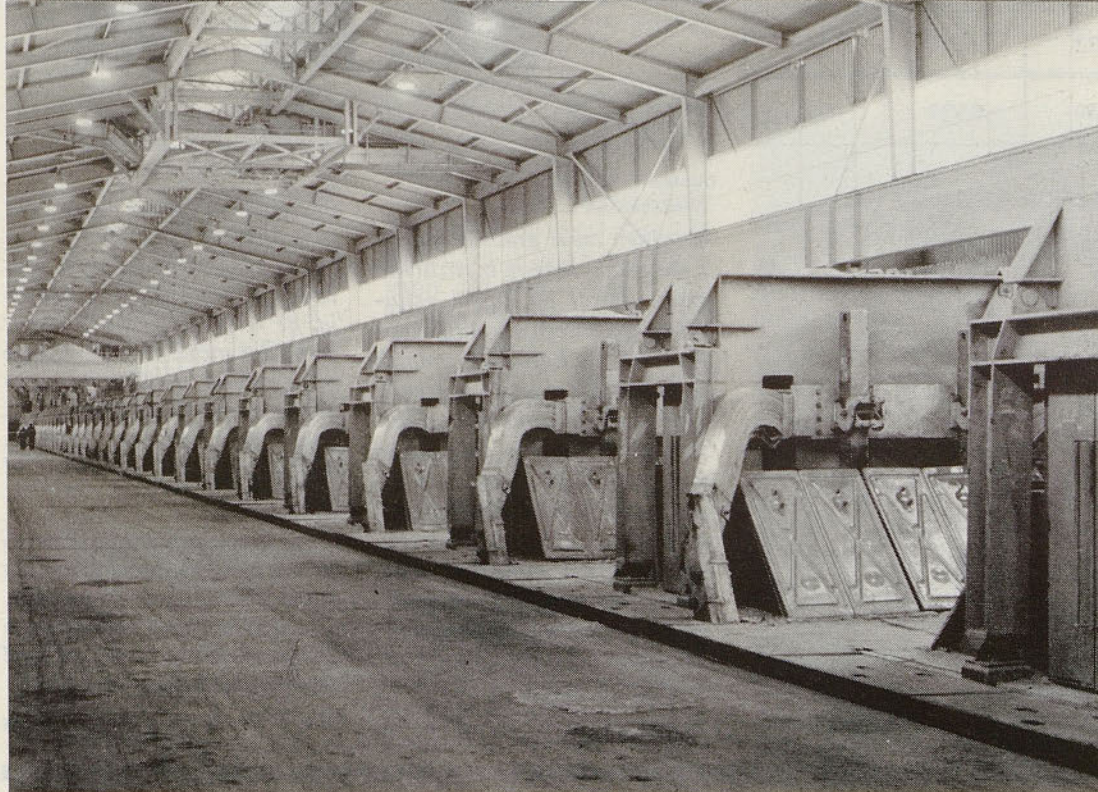
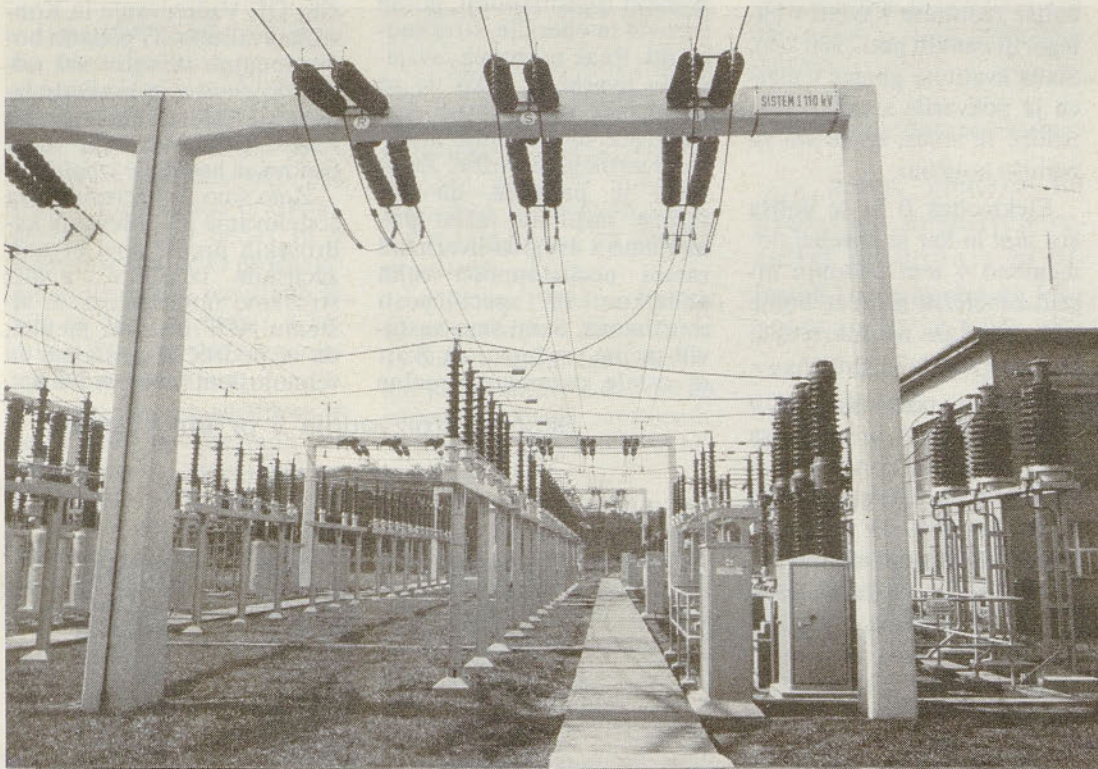

aluminij

GLASILO TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« P. O. KIDRIČEVO

Da bo proces lastninskega prestrukturiranja slovenskega gospodarstva več kot zahtevno dejanje, je bilo jasno že na začetku te poti, pa čeprav so predstavniki vseh političnih strank prisegli nanje kot na nunost.

Trenutno smo priča že pre-dobro poznanim akademskim razpravam in poizkusom nabiranja političnih točk z leporečjem in zavajanjem ljudi, vse pa v skrbi za dobrobit gospodarstva.

In gospodarstvo? Rešuje se samo, kakor ve in zna!

Vse panoge in podjetja niso v enakem položaju, zato so tudi poti iskanje rešitev zelo različne.

V TGA je lastninska transformacija povezana z bojem za preživetjem v okolju, ki je sovražno razpoloženo proti vsemu, česar ne ve in ne pozna.

Oskrba z električno energijo že dolgo ni ekonomski problem, temveč torišče političnih bojev, povezanih s predčasnim zapiranjem nuklearke v Krškem.

Čeprav le redki še verjamejo v uresničitev tega dejanja, pa se vseeno dopušča povzročanje škode v imenu te zaletave predvolilne obljube.

Zadnji pogovori s predstavniki vlade Republike Slovenije in njenih, za lastninsko transformacijo gospodarstva zadolženih institucij, kažejo na sprejemljivost našega načrta lastninjenja, v povezavi s tujim kapitalom. Le na ta način je mogoče za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodnja v prvem četrtletju

ANODE

Količina proizvedene mase je v okviru plana in potreb:

15.026 ton zelenih,
10.762 ton pečenih in
10.762 ton zlitih anod.

Časovni izkoristek naprav v zelenem delu je zaradi neplaniranih izpadov naprav 77 odstoten, kvaliteta anod je izredno dobra, kar potrjujejo doseženi rezultati v elektrolizah. Reševanje strokovnih nalog nekoliko zaostaja zaradi kadrovskih težev.

Mejne vrednosti	Dosežene
Navidezna gostota 1,51 kg/dm ³	1,61
Spec. električna upornost 59,0 ohm cm/mm ²	52,7
Tlačna trdnost 35 kg/mm ²	48,3
Poraba plina 72 m ³ /t	62,0
Škart zelene 3% pečene 1% zalite 1%	2,2 0,4 0,1

ELEKTROLIZE

Skupna proizvodnja elektroliz znaša 22078 ton, kar je 450 ton nad planom (elektroliza A zaostaja slabih 100 ton zaradi fonda peči)

Normativi porabe električne energije in survin so povsod boljši od planiranih. V el. A je oteženo spremljanje podatkov.

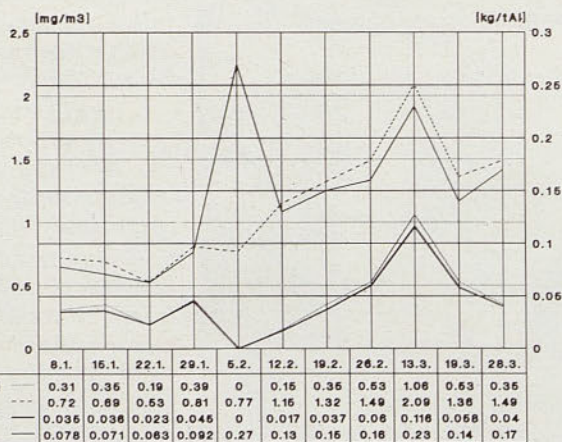
Elektroliza C dosega najboljše rezultate v svetu v kategoriji enakih peči (180 kA). Slaba kvaliteta glinice v marcu je pokvarila stanje elektrolize in sreča, da je šlo za manjšo količino.

Elektroliza B je še boljša kot lani in kar je posebej pomembno v tem obdobju nismo zabeležili niti ene bolne peči, kar kaže na dobro delo in dobre anode in glinico.

Rezultati poskusne peči v elektrolizi B so preseglji vsa pričakovanja: izkoristek prek 92%, poraba energije manjša za več kot 20% ob večji količini proizvedenega aluminija.

Elektroliza	Poraba energije kWh/t Al	Tokovni izkoristek %	Proizvodnja ton	Poraba kriolita kg/t Al
A	16.714	90.49*	3.080	5.0
B	13.871	90.72	9.044	7.2
C	13.230	95.50	9.931	0.0

Emisija plina in prahu na dimniku čistilne naprave

Obdobje I - III / 1991

LIVARNE

Skupna proizvodnja odlitkov znaša 23 204 ton, kar je 1237 ton več kot smo planirali. Od tega smo pretopili okrog 90 ton vodnikov iz elektrolize A, tako da ta aluminij ni vplival na parametre elektroliz. V poročilo je jasno prikazana proizvodnja in škart po posameznih izdelkih. V stari livarni smo že zaključili vpeljavo delovnih nalogov iz katerih so razvidni podatki o proizvodnji, porab surovin in energije, strolilnosti itd. Enak postopek uvajamo v livarni II, tako da so znane vse podrobnosti kot izhodišče za nadaljnjo analizo za strokovne službe. Za livarni je problem, da dosežene rezultate težko primerjamo z drugimi livarnami zaradi nedostopnosti tujih podatkov in specifičnosti asortimana. Sami smo nastavili mejne vrednosti za škart in ostale parametre, realne

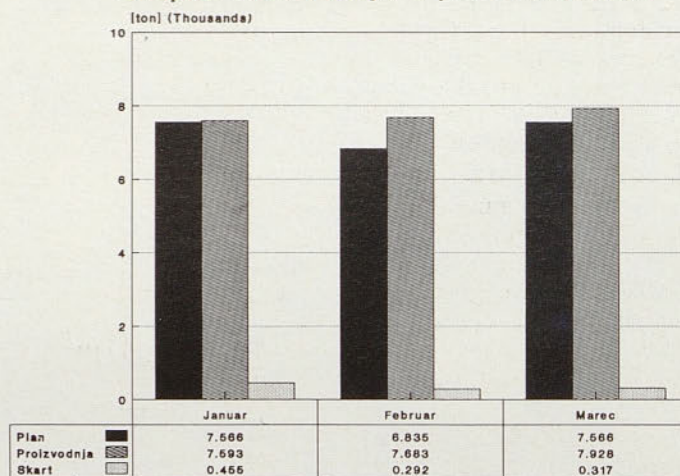
podatke lahko dobimo v daljšem obdobju.

Poskusi za HOT-TOP vliivanje za 0 192 so končani in to proizvodnjo normalno nadaljujemo. Pripravljamo sistem za 0 155. Sodelujemo tudi pri izdelavi sistema za zagotavljanje kakovosti. Pripravili smo skoraj popolnoma nova navodila za delo, na osnovi česar bomo nadaljevali izobraževanje ob delu.

Za celotno sliko našega dela je potrebno obdelati poročilo DE Vzdrževanje in Kontrola kvalitete. Ti podatki bodo dodatno osvetlili naš odnos do naprav in kvalitete izdelkov. Naš cilj je prikazati realne rezultate, kajti to je osnova za nadaljnje izboljšave.

Zelo smo zainteresirani za sodelovanje pri reševanju kadrovskih problemov, organizacijskih izboljšav, analiz stroškov, informacijskem sistemu AOP itd., ker menim, da ta področja zaostajajo za tehnološkimi nivojem TGA.

Skupna Proizvodnja v prvem kvartalu

Obdobje I - III / 1991

(Nadaljevanje s 1. strani)

dovoljivo rešiti problem oskrbe z električno energijo iz različnih virov, hkrati pa doseči vključitev slovenskega aluminijskega kompleksa v Evropo. V zadnjih letih poteka v Evropi izrazit proces združevanja celotne aluminijske industrije, tako da bo njen večji del v kratkem povezan v okviru štirih družb. Osta-ti izven tega procesa (še posebj po letu 1992) pomeni že sedaj pristati na vlogo tretjerazrednega proizvajalca in dobavitelja.

Pot samostojne Slovenije v Evropo bo težka in dolga. Ni nujno, da jo vsi prehodimo na

isti način in v istem času. TGA jo je večji del opravila že s procesom svoje modernizacije proizvodnje primarnega aluminija. Še večji del pa bo za nami, ko bo dokončan proces znižanja proizvodnih stroškov in povečanja produktivnosti še v tistih delih proizvodnega procesa, kjer so občutna odstopanja od svetovnih standardov.

Ne glede na vse težave povezane s tem procesom, je dejstvo samo eno: opraviti ga je treba, če želimo ohraniti poroizvodnjo s tem pa eksistenco za večji del danes zaposlenih!

Predsednik KPO

Kadri v letu 1990

Leto 1990 je bilo zelo burno. Nova politika, propadanje gospodarstva, stečaji, naraščanje števila nezaposlenih. Tudi TGA je občutila spremembe. Celo leto smo poslušali: Če hočemo preživeti, moramo boljše delati in z manj zaposlenih. O proizvodnji in finančnih rezultatih je bilo že dosti napisano, o kadrih v TGA pa vas seznanjamo s tem poročilom.

– Število zaposlenih se je za razliko od prejšnjih let zmanjšalo, saj smo imeli na koncu leta 9,8% manj zaposlenih kot ob začetku. V primerjavi povprečja števila zaposlenih s preteklim letom se je tudi zmanjšalo za 1,9%.

– Delovno razmerje je v letu 1990 sklenilo 87 delavcev, od tega 12 pripravnikov. Istočasno je prekinilo delovno razmerje 367 delavcev. Od vseh odišlih delavcev se je skoraj polovica upokojila (49,2%).

– Celotna fluktuacija se je precej zvišala – 12,5% (leta 1989 – 7,6%), prav tako se je zvišala izogibna fluktuacija – 5,5%. Vzrok zvišane fluktuacije je veliko število upokojitev, posebno predčasnih.

– Izostanki so v TGA v letu 1990 v absolutnem številu ostali enaki kot v letu 1989. Analiza kaže, da je bilo dnevno povprečno odsotnih 447 delavcev. Zaradi bolezni je bilo povprečno odsotnih 172 delavcev, kar je 6,6% več kot leto poprej. Vsak delavec je bil odsoten povprečno 43,96 dni. Procent odsotnosti se je tudi nekoliko zvišal in je bil 16,22%.

– Pri pogodbenem delu ugotavljamo, da se je število delavcev, ki so opravljali pogodbeno delo zvišalo v pri-

merjavi z letom 1989 (indeks 116,67). Število ur opravljene pogodbenega dela pa se je znižalo. Ta ugotovitev velja za celotno podjetje, sicer pa izkazujejo posebno povečanje po opravljenih urah v strokovnih službah.

– V letu 1990 se je število nadur v podjetju bistveno zmanjšalo v primerjavi z letom 1989 (indeks 36,32). Prav tako se je zmanjšalo število delavcev, ki so opravljali nadure. Vsak zaposleni je v povprečju opravil 11,52 nadur. Znižalo se je tudi število delavcev, ki so delali več kot 30 nadur na mesc (indeks 30,88).

– Skozi celo leto 1990 je bilo v TGA 939 razporeditev za določen čas. Na koncu leta je bilo še razporejenih za določen čas 459 delavcev. Največ jih je v DE Proizvodnja (233 delavcev ali 32,50% zaposlenih v DE).

– V letu 1990 smo sprejeli 12 pripravnikov, kar je samo 15,4% planiranega števila, kar je razumljivo z ozirom na zmanjšanje števila zaposlenih. Vsi sprejeti pripravniki so bili naši študenti.

– Pri rednem študiju smo posvečali pozornost kvaliteti, to je uspehu in sposobnosti študentov. Tako imamo 246 študentov na vseh stopnjah šolanja. Pomoč pri študiju ob delu prejema 49 delavcev. Lani je končalo interno izobraževanje v TGA 285 delavcev.

– V naši ambulanti je bilo opravljenih 1119 preventivnih pregledov.

– V podjetju je bilo konec leta 396 delovnih invalidov, kar predstavlja 15,41% vseh zaposlenih.

– V letu 1990 smo razdelili 21 stanovanj po prioritetni listi in 2 kadrovska stanovanja. Na koncu leta je uvrščenih na prioriteto listo 196 prosilcev za stanovanja. Za individualno stanovanjsko izgradnjo je dobilo posojilo 8 delavcev, za adaptacijo hiše pa 5 delavcev.

– Na področju sociologije dela je bilo opravljenih več strokovnih nalog: analiza delovne uspešnosti, karta napredovanj za posamezne poklice, spremljanje sistema ugotavljanja delovne uspešnosti.

– Na področju informativne dejavnosti smo obdržali vse utaljene oblike obveščanja.

Alenka Gorup

Velika možnost preživetja

Razgovor z vodjo delovne enote Livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje gospodom Brankom Jordanom, diplomiranim inženirjem metalurgije, je nastal že januarja, zato so nekatere stvari postavljene še v prihodnjem času, ki je prav tako že mimo in marsikaj, kot npr. izguba, je že prikazano dejstvo.

– **Kako gledate na predviden negativen rezultat poslovanja in bilanco (ne)uspeha za leto 1990 v DE LLBK. So vzroki za to zgolj objektivne ali tudi subjektivne narave?**

Vzroke za takšno stanje sem navedel v poslovnem načrtu za osamosvojitve DE LLBK, so pa seveda tako objektivne kot subjektivne narave.

Predvsem je treba reči, da se stanje in konfliktnost te

družbe v veliki meri zrcalita tudi na poslovanju LLBK, mogoče še veliko bolj, kot smo odmaknjeni od direktne nastopa na trgu.

Vedeti moramo namreč, da smo bili in še bomo kooperacijska produkcijska enota, kar pomeni, da proizvajamo polproizvode za podjetja, ki imajo direktni, v veliko primerih pa še indirektni tržni odnos. Seveda se v takšnem slučaju problematika naših kupcev v celoti oziroma še večji dimenziji prenaša na naša ramena.

Ne bi ponavljal besed o družbeni krizi, ki jo vsak od nas lahko dnevno spremlja in doživlja. Reči pa je potrebno, da imamo nasproti poznane družbene krize še ogromno rezerv v lastni organizaciji delovnega procesa v lastnih kadrih in nenazadnje v lastnem razmišljanju.

Vsakdo, ki se zaveda svojih slabosti, bi jih moral seveda tudi reševati. Takšen pristop bi bil še posebno učinkovit v

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

majhni proizvodni enoti, kot je to LLBK.

Žal do danes v okviru enovitega podjetja TGA nismo uspeli realizirati naših ciljev in hotenj, saj smo omejeni na eni strani z dokaj togo organizacijsko strukturo, na drugi strani pa s politiko kadrovanja, ki nam zaradi neustrezne osnove, še iz časov tozdogov, povzroča največje težave.

Izhajajoč iz predpisanih stopenj izobrazbe na posameznih delih in nalogah ugotavljamo, da je večina vodstvenega kadra na teh mestih za določen čas, saj nima ustrezne formalne šolske izobrazbe. Bolj tragično za DE pa je, da imamo nekaj sposobnih kadrov, ki bi jih lahko delegirali na vodstvena delovna mesta, imajo pa za dve stopnji nižjo strokovno izobrazbo kot se zahteva.

Ob takšnem stanju je seveda nemogoče izvajati poznan izrek prave ljudi na prava mesta, saj tudi kadrovanje zunaj LLBK predvsem na nivoju višje in visoke izobrazbe ne obrodi sadov.

Velik vpliv na rezultat poslovanja, kakšnega predvidevamo, ima izredno nizka produktivnost, kar po osnovi definicij tega inštituta pomeni, da je dvesto zaposlenih delavcev ustvarilo premajhno količino odlitkov.

Ugotavljamo, da kljub največjemu znižanju števila zaposlenih v okviru podjetja v letu 1990, izredno težko znižujemo fond števila zaposlenih z namenom prilagajanja realizaciji, ki je v danem trenutku sploh možna.

Tudi na strani proizvodnje in prodaje ugotavljamo, da je bilo leto 1990 eno najslabših v zadnjih letih, saj smo odlili le 1.078.148 kg odlitkov. Domači trg se je popolnoma zaprl tako, da bi lahko uspešno poslovali le z izvozom na zahodna tržišča. V kolikor se stanje doma ne bo izboljšalo, potem je to edina možnost preživetja, žal pa ima takšna strategija veliko slabost. Realizacijo tako optimističnega projekta nam namreč otežuje stanje livarskih strojev, ki so

zastereli, nezanesljivi in neopremljeni z danes nepogrešljivo avtomatizacijo delovnega procesa.

Nasploh je jasno, da investicijska nesposobnost v zadnjih letih odločilno prispeva k slabšanju poslovnih rezultatov. Nezmožnost investiranja v osnovna sredstva je še posebej izrazita v zadnjih nekaj letih, ko je zaradi izvajanja projekta MPPAL zmanjkalo sredstev za manjše obrate, ki ravno tako hlepijo po intenzivnih vlaganjih.

Občutek imam, da so bili obstoječi stroji instalirani le za preživetje ene določene generacije, dočim za mlajši kader, ki prihaja, nimamo pravega posluha. Z revitalizacijo celotnega tehnološke-

ga parka livarne bi lahko, o tem sem popolnoma prepričan, omogočili služenje sredstev za preživljanje še več mladim rodovom.

Ne bi se rad predolgo zadrževal pri vzrokih za stanje kakršno je, na kraju pa vendarle moram omeniti človeški faktor. Nepripravljenost ljudi za delo, apatičnost, pomanjkanje čuta za lastno prihodnost so fenomeni, ki jih v teh težkih časih ne znam razložiti. Pričakoval bi namreč, da se bo število bolniških izostankov zmanjšalo, da bodo delavci dosegali zadane delovne normative, da bodo vodje odigrali svoje vloge. Vse to se ni zgodilo, bolniški izostanki so v letu 1990 znašali v oddelku livarne kar 18 odstotkov, normativi so se dosegali le 85 odstotno v povprečju, delovna sredstva so

bila izkoriščena le 50 odstotno, izmet v livarni je znašal 5,6 odstotkov itd.

Še bi lahko našteval, bistveno pa se mi zdi, da so vzroki definirani in nudijo zadostno osnovo za odpravljanje slabosti.

2. Rečeno je, da je družbeno podjetje TGA relativno zgodaj pričelo s procesi iskanja notranjih rezerv, v cilju izločitve manjših programov in dejavnosti TGA v sedanjem obsegu ter ustanovitve več manjših podjetij. Kje je tu »prostor pod soncem« za di-

slocirano enoto LLBK? Ali ima LLBK realne možnosti za preživetje v okoliščinah, ko smo pričča vsakodnevnim stečajem in likvidacijam podjetij?

— Velika večina zaposlenih delavcev TGA ne ve, da se v koordinaciji s KPO vršijo aktivnosti za osamosvojitve DE, predvidoma s 1. julijem letošnjega leta. V ta namen je bila izdelana feasibility študija, ki naj bi pokazala ali ima DE LLBK možnosti reživljanja tudi kot samostojna pravna oseba.

Omenjena študija, ki se dotika problematike le v makro okviru, izhaja iz možnosti prodaje, ki je za letošnje leto

predvidena v istih okvirih kot v letu 1990. To seveda pomeni, da je treba za pričetek poslovanja po novem organizacijsko — lastninskemu okviru storiti odločilne poteze na bolečem področju zmanjševanja števila zaposlenih.

Študija kaže, da bi s prodajo 1.200.000 kg odlitkov, lahko preživeli okoli 130 delavcev, ob predvidevanju, da so vhodni parametri isti kot so bili konec leta 1990. S takšnimi inputi tržne nabavne cene aluminjskih zlitin, povprečne tržne prodajne cene odlitkov in upoštevanje stare davčne zakonodaje, bi novoustanovljeno podjetje poslovalo pozitivno ničlo, pri čemer novo podjetje, za katerega menimo, da bi moralo biti registrirano kot družba z omejeno odgovornostjo v družbeni ali mešani lastnini, ne bi bilo obremenjeno z nikakršnimi obveznostmi iz naslova zapadlih dolgov oziroma kreditnih angažmajev.

Na kratko lahko zaključim, da ima DE LLBK lepe možnosti preživetja, predvsem zaradi svoje mladosti in fleksibilnosti. Za doseg tega cilja pa je potrebno nujno pričeti z aktivnostmi, ki so navedene v poslovnem načrtu osamosvojitve LLBK, to pa so intenzivne tržne aktivnosti — predvsem na izvoznem področju, nabavne aktivnosti s ciljem zagotovitve in znižanja cen vhodnih surovin, aktivnosti na področju izdelave sistema informatike celotnega poslovnega procesa, aktivnosti na kadrovskega področju z nujnim reševanjem ekonomskih viškov, ki bodo nastali.

Reči je še treba, da je študija zaradi kroničnega pomanjkanja finančnih sredstev in situacije, v kateri se nahaja podjetje, izdelana brez sicer obveznega poglavja potrebnih investicij.

Kljub temu menim, da je skrajni čas, da prične LLBK poslovati v drugačni lastninski obliki, v kateri bo bolj učinkovita in uspešnejša. LLBK danes ni več neposredno vezana na proizvodni proces matičnega podjetja, zato

mora biti ta korak hiter in odločen.

Pri tem lahko računamo na odločnejšo pomoč kolegijskega poslovnega odbora, ki ima strokovno in materialno podlago, da pospeši proces osamosvojitve naše, sicer v preteklosti že samostojne delovne enote.

3. Osnutek poslovnega načrta predvideva za leto 1991, pa tudi vnaprej, zmanjšanje števila zaposlenih za približno 35 do 40 odstotkov. Za zasavske občine je znano, da je v novih, izredno težkih gospodarskih razmerah, nekaj podjetij s področja energitike, kovinsko predelovalne industrije pa tudi drugih panog, v stečajnem postopku. V veliko število delavcev je na »čakanju« na delo doma, na skupnosti za zaposlovanje pa se daljšajo sezname brezposelnih. Ali v tako težavnih, skoraj neobvladljivih razmerah, realno vidite perspektivo naše livarne?

– Lokacija DE LLBK je v Trbovljah, kjer vladajo resnično drugačne razmere kot, denimo na področju občine Ptuj.

To dejstvo in pa sama specifičnost izhajajoča iz dislociranosti enote od matičnega podjetja še dodatno prispevata k zgornji ugotovitvi za čimprejšnjo osamosvojitve podjetja.

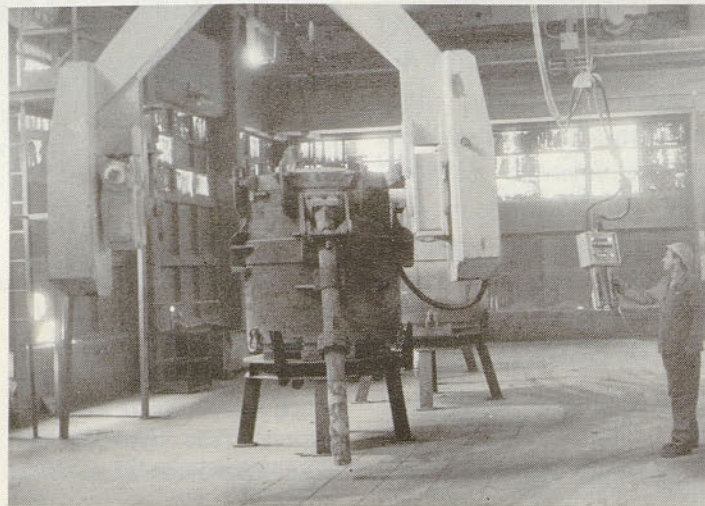
Gospodarska situacija v trbovljski občini je kritična, zato je bila za področje Zasavsja ustanovljena posebna delovna skupina izvršnega sveta skupščine Republike Slovenije, ki naj bi pomagala pri oživitvi gospodarstva te regije.

Tu vidimo svojo priložnost tudi vodstvenbi delavci

LLBK, vendar ne bi smeli odlašati s preložitvijo razvojnih programov LLBK občinskim upravnim organom, ki obravnavajo nove programe in eventualno finančno podporo le-tim.

Tudi ne bi smeli prikrivati naših interesov po kakršnekoli združevanju interesov z Rudnikom Trbovlje, ki bo pridobil republiška sredstva iz naslova prestrukturiranja proizvodnje in prekvalifikacije kadrov.

Stvari sicer niso enostavne, potrebno pa se je izpostaviti in pokazati širši družbenopolitični skupnosti svoje razvojne ambicije.

Perspektiva LLBK sicer nima nobene povezave s stanjem v občini na področju brezposelnosti in ekonomskega stanja ostalih podjetij. Dejstvo je, da smo tržno skorajda zanemarljivo povezani s podjetji Zasavske regije, številni brezposelni pa so LLBK celo koristili, saj se s tem širi trg delovne sile, kar nekdanj ni bil slučaj.

Še pred letom dni je bila trbovljska občina na zadnjem mestu po številu brezposelnih, danes pa je brez dela že osemsto ljudi, od tega 156 delavcev s srednjo, višjo in visoko izobrazbo, v glavnem mladih ljudi. Predpostavljamo, da bo brez dela v kratkem še kakšnih 500 delavcev zaradi napovedanih stečajev nekaterih podjetij.

Med temi delavci so bili tudi kvalitetni kadri, na katere lahko v bodoče resno računamo.

Kar se tiče zmanjšanja števila zaposlenih v lastni enoti, pa lahko rečem, da se bomo trudili rešiti problem zaposlitve tistih delavcev, ki bodo ob prehodu na samostojno poslovanje izgubili delo. Naše aktivnosti bodo vodene v smeri:

– spodbujanja predčasnih upokojitev,

– zagotavljanja dela v novoustanovljenih podjetjih, ki imajo podoben proizvodni program kot LLBK, oddajo nekaterih osnovnih sredstev

v najem zainteresiranim delavcem.

Naša politika ni usmerjena v odpuščanje delavcev, boljše rešitev bi bila dvig proizvodnje in prodaje na nivo, ki bi omogočal preživetje vsem zaposlenim v enoti. Ker pa to zaradi splošne krize ni mogoče doseči, pričakujemo, da nekaj zaposlenim, kljub naporom, ne bo mogoče ustrezno rešiti problem zaposlitve, vsaj v prvi fazi projekta ne.

4. Kakšno je vaše mnenje o razpoložljivem kadrovskem potencialu v LLBK?

– Vprašanje je dokaj nevhvalno, še posebej v tem trenutku, ko se vršijo aktivnosti za osamosvojitve in ko ne vemo stoodstotno, kdo bo prevzel vodenje novega podjetja.

Osebnostno lahko rečem, da ogroditve kadrov za naše nove razvojne ambicije obstaja, da pa bo potrebno pridobiti še marsikaterega strokovnjaka iz drugih sredin, ki bi se bil pripravljen spopasti predvsem s tehnološkimi problemi.

Glavna pripomba obstoječim kadrom je, da posvečajo izredno malo časa lastnemu izobraževanju, pri čemer ne more biti vzrok za to pomanjkanje sodobne tehnološke opreme.

Z odpravo tega, predvsem pa z večjo konkurenco kadrov in povečano odgovornostjo vodilnih, menim, da bi livarna veliko pridobila. Nena zadnje kader kroji usodo nekakega podjetja, ne pa zgolj nova in nova sredstva za delo, kot nekateri zmotno mislijo.

V tem cilju pa bi bilo najbrže smotrno takoj pričeti s projektom ključni kadri DE LLBK kot ga je na nivoju podjetja že v lanskem letu pričela kadrovska služba. Evidentirani delavci bi se morali pričeti že danes izobraževati za znanja in pogoje dela kot bodo vladali v novem podjetju.

5. Kakšne organizacijske oziroma statusne spremembe v podjetju TGA in v DE LLBK, predvidevate ob polletju letošnjega leta?

– Tudi na to vprašanje sem deloma že odgovoril. Ponovno pa bi poudaril našo ambicijo po ustanovitvi manjšega fleksibilnega proizvodnega podjetja z ozko specializirano dejavnostjo, tržnim pristopom in učinkovitim vodenjem.

Ob tem je potrebno poudariti, da je moramo vsa znanja

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

in sredstva usmeriti v oddelek litja in obdelava odlitkov, dočim se lahko orodjarna, lahko pa tudi obdelava organizirata kot samostojni podjetji oz. profitni enoti. Livarna kot nosilec osnovne dejavnosti je namreč potrebna visokih vlaganj v popravilo obstoječe opreme in nabav za avtomatizacijo procesa, kar bo ponovno postavilo na stranski tir in počasno odmiranje vse ostale proizvodne obrate. V naslednjih petih letih bi po naših predvidevanjih morali vložiti v osnovna sredstva vsaj 6 mio DEM, če bi hoteli v srednjeročnem obdobju doseči svoj cilj -ta pa je vsaj polovica proizvodnje prodati iz izvoz.

Za doseg tako ambicioznih ciljev je potrebno definirati takšno pravno in organizacijsko obliko, ki bi omogočala učinkovito poslovanje. Triletne izkušnje poslovanja DE v okviru podjetja kažejo na vso neučinkovitost takšne organiziranosti. Majhna enota, kot je LLBK, ni sposobna učinkovito funkcionirati velikem sistemu, s popolnoma drugačno tehnološko zasnovano, dinamično poslovanja, načinom trženja itd. Glede na vse izkušnje, ki smo si jih nabrali v minulih letih - predlagamo, da se novo podjetje organizira kot družba z omenjeno odgovornostjo v mešani lastnini. Večinski delež v novi družbi bi seveda pripadel TGA, dočim še niso pogoji, ki bi definirali drugega lastnika.

V bližnji preteklosti smo poskušali pridobiti dva tuja partnerja, vendar sta oba po določenem času odklonila soudeležbo pri ustanavljanju novega podjetja.

Da ne bi izgubljali dragoceni čas za iskanje tujih partnerjev je naš predlog, da postanejo solastniki nove družbe delavci sami z direktnimi vložki oz. delnim odpovedovanjem lastnih plač. S tem bi si vlagatelji zagotovili delovna mesta, družba pa bi zbrala sredstva v višini vsaj 70.000 DEM. Po pričetku obratovanja nove družbe pa

so skaldno z zakonom o podjetjih možne nove transformacije, kar pa bo že stvar lastnikov in novega poslovanja.

Na kasnejši šas je preloženo tudi vprašanje mikroorganiziranosti, ki jo bo moral skladno s politiko TGA, predložiti direktor nove družbe.

Skratka, čaka nas veliko dela na organiziranju nove družbe, dodatna vprašanja se bodo porajala sproti, treba jih bo reševati s prizadevnostjo vseh vodstvenih delavcev LLBK v sozvočju s sindikatom, ki mora igrati odločilnejšo vlogo kot jo je dosedaj.

---

6. V teh dneh sprejema slovenska vlada socialni program, kot del svežnja programskih dokumentov, poleg proračuna, gospodarskega in razvojnega programa. Ali bomo v okviru tega programa deležni finančne pomoči tudi delavci podjetja TGA oz. DE LLBK?

To vprašanje bi morali postaviti članu kolegija za kadrovske področje, saj je za pridobitev sredstev iz naslova ponovne zaposlitve delavcev, ki jih dodeljuje republiški sekretariat za delo, potrebno predložiti ustrezen program odpiranja novih delovnih mest kot na primer posledico povečanja obsega proizvodnje.

V sami DE LLBK po mojem na ta sredstva ob reorganizaciji ne bo mogoče računati, vsega bo odvisno od tega, za kakšno pot se bo odločilo vodstvo podjetja.

Osebnostno pričakujem možnosti pridobitve sredstev iz virov, ki sem jih že omenil, odločilno pa lahko pri vsem pomaga seveda KPO.

KPO bo moral, kot odgovoren za razvoj podjetja, tudi odločneje prispevati k prizadevanjem, da se načrtovana osamosvojitve DE LLBK

realizira v dogovorjenem roku to je meseca julija.

Cilj, ki smo si ga zadali skupno, je na žalost izpadel tudi v predlogu plana za leto 1991, smatram pa, da bi morali cilj predstaviti vsem zaposlenim v TGA, predvsem pa vodjem delovnih enot in služb, ki bodo morali še posebej koordinirati določene postopke in opravila pri prenosu konkretnih nalog na delavce DE LLBK.

Upajmo, da bomo cilj dosegli, s tem pa tvorno prispevali k procesu očiščevanja»

osnovne proizvodnje v samem podjetju ter omogočili nadaljnjo proizvodnjo livarske dejavnosti v Trbovljah, ki si mora za bodočnost postaviti dovolj visoke cilje. Za začetek predlagam slogan PRIMUS INTER PARES – prvi med enakimi.

Gospod Jordan, za vaše izčrpne odgovore se lepo zahvaljujem.

Razgovor pripravila
Viktorija Petauer

Metalurgi zahtevajo olajšave

Delo – 26. marec 1991

Veliki porabniki niso pripravljeni plačevati elektrike po nevzdržno visokih cenah – Zahtevajo večjo možnost uvoza elektrike

LJUBLJANA, 25. marca – Čeprav so minili že trije meseci, veliki porabniki elektrike in elektrogospodarstvo še niso podpisali pogodb o dobavi električne energije. Pri teh pogajanjih se je sicer tudi prejšnja leta močno zatikalo, vendar so se letos še zaostri-la, ker slovenske železarne, TGA Kidričevo in Tovarna dušika Ruše niso pripravljene kupovati elektrike po tako visoki ceni, kot jo predlaga elektrogospodarstvo z energetskega ministrom dr. Miho Tomšičem na čelu.

V strokovnem združenju črne in barvne metalurgije ter livarn pri slovenski gospodarski zbornici so povedali, da je elektrogospodarstvo februarja jeseniški železarni elektriko obračunalo po 1,49 dinarja za kilovatno uro, ravnski po 1,41 dinarja

in TGA Kidričevo po 1,13 dinarja. Če k tej ceni prištejejo še 20-odstotni davek, ki znaša 0,04 dinarja za kilovatno uro, znese končna cena za elektriko v jeseniški železarni 20 pfenigov za kilovatno uro, drugim velikim porabnikom pa nekoliko manj. To pa je več, kot plačujejo na elektriko gospodinjstva. Takšno cen-sko neskladje, pravijo metalurgi, nima nič skupnega z zdravo gospodarsko logiko, saj so veliki porabniki zaradi svojega prožnega odjema najugodnejši porabniki za elektrogospodarstvo, kar bi se moralo mpoznavati tudi v nižji ceni elektrike.

V en glas vztrajajo, da jim mora elektrogospodarstvo priznati evropske cene elektrike zato, da bodo prenesli tudi evropske cene jekla ali aluminija. Čeprav so v tujini nakupne cene elektrike za velike porabnike poslovna skrivnost (te so pač odvisne tudi od državnih interesov), pa so te vendarle pricurljale tudi do naših konkurentov. Tako

naši metalurgi vedo, da nemški železarji kupujejo elektriko po 8 do 10 pfenigov za kilovatno uro, tovarne aluminija po pet pfenigov, ruški konkurenti pa po šest pfenigov. Kar pa naše metalurge najbolj preseneča, pa je to, da jim je energetski inister na nedavnem pogovoru takšne cene tudi obljubil, ko pa so dobili v rokr predlagane dobavne pogodbe od elektrogospodarstva, ni bilo o njih ne duha ne sluha več. Še ve: navili so jim še novi prometni davek na elektriko in dali za polovico manj subvencij iz proračuna, pri čemer nihče ne ve, kdo jih bo delil, komu in kdaj.

Kljub vsemu pa veliki porabniki na namravajo vreči puške v koruzo in napovedujejo trda pogajanja z dobavitelji energije. Ne gre jim namreč v glavo, da v ELES izsiljujejo domačo industrijo z nesramno visokimi cenami in jo tako pehajo k stečajem in k zapiranju obratov, medtem ko sami elektriki ne vedo, kam z odvečno energijo in jo skušajo izvoziti po precej nižji ceni, kot bi jo lahko po posebnem dogovoru prodali doma. V tujini je zdaj dovolj elektrike, zato se jo da kupiti tudi po manj kot sedem pfenigov, kot jo manda mi ponujamo Italijanom.

Veliko porabniki so nezadovoljni tudi zato, ker nimajo možnosti uvoziti cenejše elektrike ali pa jo kupiti ugodneje kje drugje pri nas. TGA Kidričevo si je pred leti sicer zagotovila del energije iz Sr-

bije, in kot trdijo metalurgi, je to pogodba v obojestransko korist: Srbija jim prodaja elektriko po evropski ceni, TGA pa jim v zameno zagotavlja devize oziroma uvožene rezervne dele. Podobno pogodbo bi bili metalurgi pripravljene podpisati tudi s slovenskim elektrogospodarstvom, vendar za zdaj pri njih ni pravega posluha za takšno sodelovanje. Vsi namreč vedo, da ELES za kazen« zaračunava TGA za prenos srbske elektrike po slovenskih daljnovodih mastne denarje – 10 odstotkov od skupnih srbskih pošiljk elektrike.

Da bi se uvozni tokovi elektrike v Slovenijo bolj sprostiti, tudi ni večjega upanja. Energetski minister zdaj ustanavlja posebno agencijo za uvoz elektrike, toda, kot kaže, bo ta bolj pesek v oči našim nezadovoljnim porabnikom. V načrtu je namreč, da bi iz uvoza Slovenija dobivala največ 10 odstotkov vse porabljene energije na leto.

Vsaka pogosba je seveda kompromis interesov in očitno je, da bosta morali biti tudi v tem primeru obe strani prožnejši, končno tudi zato, ker v ozadju obeh tiči zdaj tudi državni interes. ELES je že od novega leta javno podjetje, z nedavno sklenitvijo pogodbe o prenosu družbenega kapitala slovenskih železarn na republiko Slovenijo pa so železarne tudi že v republiški lasti.

Tonja Slokar

Podjetniki in uradniki

Podjetništvo je postala magična beseda. Če bi ga imeli več, če bi se uveljavilo v večjih in manjših podjetjih, bi bili bolj konkurenčni – takšno je splošno mnenje.

In kaj je pravzaprav podjetništvo? Ga je mogoče enačiti z začetnimi fazami delovanja podjetja? Toda kaj je potem s številnimi podjetji, katerih lastniki so želeli biti inovativni, fleksibilni in še vse drugo, kar enačimo s podjetništvom, a so propadli?

In nasprotno, veliko je podjetij, ki so zrela, srednje velika, dosegajo letno prodajo od 25 milijonov do milijarde dolarjev – in rastejo hitreje kot povprečje. In potem so tu še velikani, kakršni so IBM, 3M in Hewlett-Packard, za katere vsi vemo, da so inovativni, da tvegajo in podpirajo ustvarjalnost.

Pozabimo torej na fikcijo, da obstajajo popolni podjetniki. Če si zamislimo kontinuum in na eni strani človeka, ki se veseli sprememb ter novih priložnosti, na drugi strani pa človeka, ki ga novosti samo vznemirjajo in ogrožajo, potem lahko rečemo, da je večina ljudi nekje vmes. Če ste bolj na prvi strani, ste po duši bolj podjetniški, če po naravi spadate bolj na drugo stran, pa ste po duši manj podjetniški ali, recimo temu tako, bolj uradniški.

Vendar pa takšna delitev ne velja kar počez. Če gre za osebne interese, se ljudje na splošno vedejo podjetniško, ker so močno motivirani, si zamišljajo lepšo prihodnost in si jo želijo ter naredijo vse, kar se le da, da bi jo dosegli.

Podjetniško vedenje je zato rezultat tako osebne pripravljenosti na tveganje kot priložnosti, ki se ponujajo v okolju (podjetju). Če povežemo ti sestavini, torej ambicijo posameznika in priložnost, ki je v okolju, dobimo štiri skupine ljudi, kakor vidimo v prikazu 1. Po tem prikazu lahko sklepamo, da je ključna naloga vsakega podjetja doseči identiteto

med cilji posameznikov in cilji podjetja. Samo v tem primeru se bo podjetje optimalno razvijalo oziroma se bo v njem večina ljudi vedla podjetniško.

NOVA PRILOŽNOST

Prva podjetniška poteza je odkriti priložnost. Podjetniški tip ves čas opazuje okolje in išče nove priložnosti, medtem ko uradniška osebnost želi ohraniti stanje, kakršno je (glej prikaz 2, točko A). Toda iskanje priložnosti ni samo pasivno opazovanje. Podjetnik mora tudi nekaj prispevati.

KAKO IZRABITI PRILOŽNOST

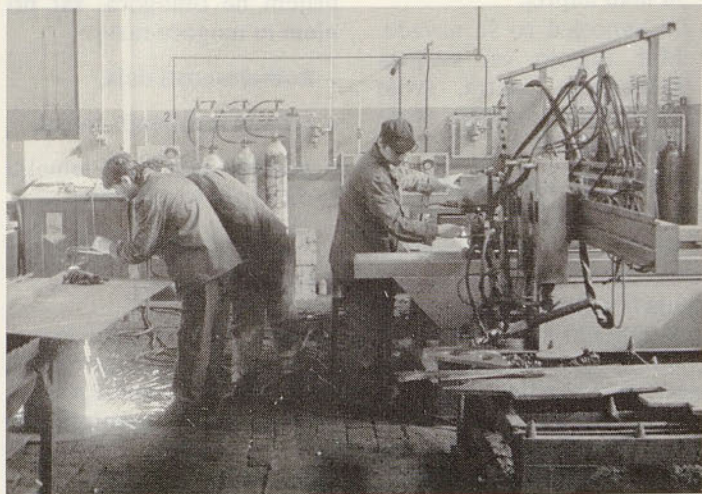
Opaziti priložnost je seveda smo del naloge. Iz tega je treba nato nekaj narediti. Zato je za podjetnike značilno, da po tistem, ki priložnost opazijo, hitro ukrepajo. Seveda pri tem tudi tvegajo, vendar tveganje ne sme biti slepo. Podjetnik mora poznati »zemlje«, na katerega stopa, vedeti mora, kaj je mogoče in česa ni mogoče. Računalnikarji, na primer, pogosto napovejo novosti in svoj prihodnji prodajni program, čeprav izdelka še niso skonstruirali do konca. Ocenjujejo pač, da bodo morali narediti do roka, ki so ga napovedali.

Uradniško naravnani posamezniki ali podjetniki pa se zelo počasi odzivajo na spremembe in se spuščajo v dolgo pregovarjanje z vsemi, ki bi jih spremembe lahko prizadele. Uradniki pravzaprav vsako spremembo in novost doživljajo kot napako v načrtovanju.

KAJ POTREBUJEM?

Po tistem, ko odkrijejo novo priložnost in se odločijo, da bodo poskušala iz tega nekaj iztržiti, mnoga podjetja (pa tudi vladne agencije ali nevladne organizacije) angažirajo zelo veliko virov, gmotnih in drugih, ter upajo, da bodo uspela. Toda iz-

(Nadaljevanje na 8. strani)

kušnje kažejo, da uspeh ni povezan z obsegom sredstev in virov, ki jih namenimo za neki cilj. Bolj primerna je misel, da je nuja mati odkritja. Uspešni podjetniki znajo namreč zelo smotrno izrabiti tudi skromna sredstva in možnosti — in to je tisto, kar je pomembno.

Pogosto so skromna sredstva tudi vse, kar podjetnik premore, zato imajo ljudje velikokrat vtis, da podjetniki tvegajo, kar postavijo na kocko vse, kar imajo. Toda pri tem ni bistvo, da tvegajo, temveč to, da izredno smotrno in zbrano izrabljajo vire, ki jih imajo na voljo. Kako previdno mora ravnati podjetnik s svojimi viri, kako mora tehtati ugodne in neugodne možnosti, da se mu bodo sredstva povrnila, kaže točka C v prikazu 2. Kot vidimo, obstaja pri podjetnikih nevarnost, da se lotijo posla s preskromnimi viri, pri velikih podjetjih in korporacijah pa je nevarnost, da začnejo posel s prevelikimi viri. Zato velja tako za male kot za velike podjetnike oziroma za dobra podjetja, da se je pametno vsakega novega posla lotevati postopoma. Tako se je na primer IBM postopoma spustil na mikroracionalniški trg strojne in programske opreme. Naštejemo lahko kar nekaj dejstev, zaradi katerih je pametno postopoma angažirati svoje vire:

- V bistvu ne vemo vnaprej, kaj vse (tehnologij, znanje itd.) bomo potrebovali, da bomo speljali posel do konca.
- Razmere na trgu (cena nafte itd.) in politični dejavnosti

ki se lahko čez noč spremenijo.

- Danes se zelo naglo spreminjajo tudi navade ljudi, zato ni mogoče vnaprej napovedati, kako se bo »pijel« neki novi izdelek.

In zakaj ljubijo uradniki nasprotno taktiko?

- Prepričani so, da bodo z velikanskimi sredstvi zagotovo osvojili trg.

- Menedžerji menjavajo službe oziroma hočejo napredovati, zato potrebujejo hitre dokaze (tržni uspeh) za svojo sposobnost.

- Previdno osvajanje trga ne prinaša opaznih finančnih rezultatov, ki bi vplivali na plače menedžerjev.

- V sistemu načrtovanja oziroma pripravljanja proračunov za prihodnja obdobja je lažje prodreti z velikimi postavkami kot z majhnimi.

- V velikih organizacijah vse razdelijo v predalčke, zato za novi projekt le s težavo dodelijo na primer novega človeka, ki pa bi bil ključen za uspešen razvoj tistega projekta. V velikih organizacijah doživljajo podjetniško naravnani ljudje pri vsaki spremembi težave.

In vendar velja, da je najboljše spodbuda za razvoj novih projektov ta, da tisti, ki jih vodijo, dobijo tista majhna dodatna sredstva in pomoč takrat, ko jih potrebujejo.

KAKO SI PRISKRBIMO POTREBNO?

Velike založbe imajo urednike, tehnične urednike, marsikdaj tudi svojo tiskarno in veliko prodajno mrežo. Nove založbe sestavljajo denimo trije ljudje, ki po potrebi najemajo zunanje sodelavce ozi-

roma podjetja za posamezne storitve. Za podjetniško dušo je dovolj, če so različni viri na voljo takrat, ko jih potrebuje, uradnik pa želi imeti vse vire sam in seveda zaposlovati toliko ljudi, da so pokrite vse možnosti. Podjetnik izrablja vire drugih, vendar so vrata njegovega podjetja odprta za nove ljudi, za nove stalno zaposlene, če to zahteva naraščajoči obseg posla. Primerjamo to razliko v prikazu 2, točka D.

Okolica včasih obravnava podjetnika kot izkoriščevalca, vendar pa je takšno ravnanje pravnije v današnjih spreminjajočih se razmerah, in sicer zaradi naslednjih vzrokov:

- Zaradi visoko specializiranega znanja si ni mogoče predstavljati, da bi podjetje plačevalo nekoga ves čas, če ga potrebuje le občasno.

- Zaradi visokih stroškov ni gospodarno kupiti vse tehnologije, ki jo podjetje potrebuje; gospodarnejši je zakup ali skupno lastništvo ali kakšna drugačna rešitev.

- Na splošno velja, da začasni najem nekega vira (materialnega ali ljudi) zniža stroške razvoja novega projekta.

Takšnemu ravnanju je nasprotno uradniško ravnanje, ki je pogosto rezultat dejstva, da je status, ki ga nekdo uživa, povezan s sredstvi, ki jih upravlja, ali s številom ljudi, ki jih vodi. Uradniki so prepričani, da imajo prav in trdijo, da:

- Veliko osebje hitreje izpelje projekt, kot če se je treba za vsako fazo pogajati z zunanjimi sodelavci.

- Stabilnost je mogoče doseči le, če ima podjetje svojo tehnično opremo, zaloga in tako naprej.

- In anposled so še navade. Mar nimajo vsi svojega računskega centra, svoje marketinške mreže, svoje proizvodnje?

KAKŠNA JE PRIMERNA ORGANIZACIJA?

Koliko ustvarjalnih ljudi se je že naveličalo dela in življenja v velikih organizacijah in si zaželelo ustanoviti svoje podjetje! Seveda je razlika med tem, kako delo organizira podjetnik in kako uradnik, zelo velika. Podjetnik je v stiku z dogajanjem in čuti, kako

se stvari razvijajo, uradnika pa zanima samo to, kako so razdeljene odgovornosti in pravice in kdo odloča. Pripravljen je sprejeti odločitev, ne da bi povprašal za mnenje ljudi, ki jih bo ta odločitev prizadela.

Podjetja, ki nimajo veliko virov, temveč so odvisna od zunanje pomoči, razvijajo neformalne informacijske kanale tako zunaj kot znotraj podjetja. Podjetja, ki imajo svoje vire, razvijajo birokratske strukture, ki z njimi upravljajo. Toda neposredno kontaktiranje se po sili razmer razvije tudi v velikih podjetjih. Primerjavo med obema prijemoma vidimo v prikazu 2, točka E.

Mnogi mislijo, da te razlike izvirajo iz tega, ker podjetniki niso sposobni delegirati odgovornosti in dejavnosti, v resnici pa gre za različno filozofijo in prijem in ne za podjetnikov nesposobnost. Podjetnik ukrepa zato, ker:

- Mora nadzorovati vire, ki jih nima. Motivirati mora zunanje partnerje, da bodo delali tako, kot da bi bili podjetnikovi viri.

- Mora biti prožen. V današnjih naglo spreminjajočih se razmerah je ključno, da je podjetnik v tesnem stiku z okoljem in da iz njega spremema pomembne informacije.

- Z nehierarhično organizacijo spodbuja ustvarjalne ljudi v podjetju.

Uradniki seveda mislijo drugače. Trdijo, da je z rastjo podjetja potrebno uvesti formalno načrtovanje in nadzor nad vsemi dejavnostmi.

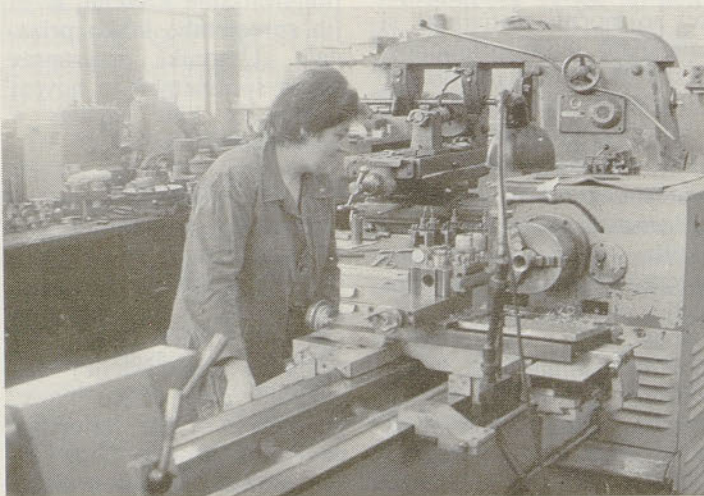
Vsega tega ps podjetniški prijem ne omogoča, saj pri njem ni mogoče razviti:

- kompleksnosti dela,
- reda in ustaljenih navad,
- nagrajevanja na temelju merljivih rezultatov.

Tako pravijo uradniki.

SKLEPNA MISEL

Stare poti se zdijo varne. Toda v tem času negotovosti bodo preživela samo podjetja, ki se bodo spreminjala in ki bodo spodbujala k eksperimentiranju.

Disciplinski ukrepi

1. IVAN PODLESNIK, mat. št. 5254, dne 15. in 17. 9. 1990 neopravičeno izostal z dela, zrečen ukrep »denarna kazen v višini 15% akontacija osebnega dohodka za mesec december in traja 3 mesece«.

2. TOMO DRAŽIČ, mat. št. 5606, dne 9. 8. 1990 zamudil na delo 1 uro in predčasno brez predpisanega dovoljenja zapustil delo ob 11.30 uri, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 2 meseca«.

3. BRANKO ZEBEC, mat. št. 6580k, dne 3. 11. 1990 malomarno opravil delo in se neprimerno vedel do vodje izmene, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 3 mesece«.

4. SILVO ZAJC, mat. št. 7780, dne 2. 10. 1990 nepazljivo vlival aluminij in je prišlo do eksplozije, v kateri je bil poškodovan delavec, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 2 meseca«.

5. DUŠAN ŠEGULA, mat. št. 5924, dne 10. 11. 1990 neopravičeno izostal z dela 1 uro, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 1 mesec«.

6. FRANC ANGEL, mat. št. 8472, dne 16. 11. 1990 brez dovoljenja zapustio delovno mesto med delovnim časom od 2.00 do 3.30 ure, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 1 mesec«.

7. MARJAN PURG, mat. št. 8150, dne 23. 10. 1990 malomarno opravljal svoje delo, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 1 mesec«.

8. STANKO ZAJŠEK, mat. št. 4738, dne 29. 10. 1990 neopravičeno izostal z dela 2 uri, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 2 meseca«.

9. STANKO ZAJŠEK, mat. št. 5702, dne 19. 9. 1990 hotel vnesti v podjetje 5 piv, v mesecu septembru koristil 6 kom. blokov za malico od sodelavca, dne 8. 12. 1990 zaradi vinjenosti povzročil neopravičeni izostanek z dela, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 15% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 4 mesece«.

10. MIRAN PIŠEK, mat. št. 6590, dne 22. 6. 1990 ni pravilno izpolnil potnega naloge pri predaji vozila dispečerju v DE Promet, izrečen ukrep »javni opomin«.

11. FRANC BERANIČ, mat. št. 4421, dne 19. 9. 1990 hotel odtujiti iz podjetja 1 par dolgih gumijastih rokavic, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 15% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 3 mesece«.

12. DARKO ŠIMENKO, mat. št. 8498, dne 26. 9. 1990 zapustil delovno mesto brez dovoljenja in ni opravil odrejenega dela, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 1 mesec«.

13. IGOR GRIČNIK, mat. št. 6931, dne 11. 10. 1990 na delovnem mestu vinjen, zaradi česar je bil napoten domov, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 3 mesece«.

14. ZLATKO INTIHAR, mat. št. 8467, dne 10. 10. 1990 malomarno opravljal svoje delo, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 2 meseca«.

15. DUŠAN PRIGL, mat. št. 7187, dne 21. in 22. 9. 1990 predčasno, brez predpisane dovoljenja zapustil delo in podjetje, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 2 meseca«.

16. DARKO CAFUTA, mat. št. 8061, dne 19. in 20. 8. 1990 ni opravil svojega dela ter ima malomaren odnos od viličarja, izrečen ukrep »javni opomin«.

17. SELIM PJEVIČ, mat. št. 7721, dne 1. 10. 1990 neprimerno vedel do predpоставljenega, izrečen ukrep »javni opomin«.

18. BRANKO TRANTURA, mat. št. 8476, dne 25. 10. 1990 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 2 meseca«.

19. FRANC SIMONIČ, mat. št. 8032, dne 28. 10. 1990 neopravičeno izostal z dela 1 uro, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 1 mesec«.

20. VIKTOR KUKOVEC, mat. št. 8254, dne 10. 10. 1990 na delovnem mestu vinjen, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 15% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 1 mesec«.

21. BRANKO ČREPINKO, mat. št. 6690, dne 3. in 4. 1990 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep »denarna kazen v višini 10% akontacije osebnega dohodka za mesec december in traja 4 mesece«.

Magda Babšek

Poškodbe pri delu

Lani v obdobju od 1.1.90 do 31.12.90 je bilo v našem podjetju 466 poškodb pri delu in 21 poškodb na poti na delo in iz dela.

V to število poškodb so zajete samo tiste poškodbe, ki so bile evidentirane na obrazcu ER-8 »prijava poškodbe pri delu«.

Iz analize je razvidno, da se število poškodb v TGA povečuje iz leta v letu.

Zaradi 487 poškodb je bilo izgubljenih 4996 delovnih dni.

Porast števila poškodb je bil v letu 1990 proti letu 1989 za okoli 20 odstotkov večji, dočim je bilo število izgubljenih dni v letu 1990 proti letu 1989 večje le za 4 odstotke.

Pozitiven pokazatelj je le to, da lani ni bilo nobene smrtne poškodbe pri delu.

Kje so vzroki za povečanje števila poškodb?

Odgovor dobimo, če analiziramo vse poškodbe pri delu, torej vse tiste poškodbe, za katere so delavci iskali prvo pomoč v OA (poškodbe z BO in poškodbe brez BO).

Zadnjih nekaj let ugotavljamo, da v OA išče prvo pomoč okrog 1200 delavcev. Od vseh 1200 poškodb, ki se letno pripetijo, se znatno povečujejo poškodbe, ki so zahtevale BO, obenem pa se tudi znatno povečuje trajanje bolniškega staleža.

Iz ugotovitve lahko zaključimo, da je glavni vzrok vsakemu povečanju poškodb in v povečanem bolniškem staležu v »stimulativnem« zavarovanju za poškodbe pri delu. To trditev lahko potrdimo tudi s podatkom, da se je v letu 1990 poškodovalo 1031 delavcev, od tega

- 1 x 877 delavcev
  - 2 x 244 delavcev
  - 3 x 69 delavcev
- več kot 3 x 45 delavcev

V obratni ambulanti TGA je bilo v letu 1990 zabeleženih 1235 poškodb pri delu, od tega 487 poškodb z bolniškim staležem.

Če analiziramo poškodbe po obratih ugotovimo, da se največ delavcev poškoduje v obratu proizvodnja rondelic z

65,90%, sledijo livarna I in II z 45%, anodna masa z 40,86%, elektroliza A z 30,76%, elektroliza B z 20% poškodb na število zaposlenih.

Najpogosteje se poškodujejo mladi delavci. Od skupno 487 poškodb se je 265 poškodb pri delu pripetilo delavcem z delovnim stažem do 4 let.

V TGA že nekaj let opazujemo, da se poškodujejo mlajši delavci, ki še nimajo delovnih navad in izkušenj in nevarnosti pogosto podcenjujejo.

Nadrejeni jih premalo nadzorujejo, zato ti mladi delavci sami odločajo o svoji varnosti.

Eden od vzrokov poškodb je tudi zastarela tehnologija, napake v delovanju delovnih naprav zaradi neustreznih oz. neurejenih transportnih poti ter delovišč (primer HA, stara livarna, glinica).

Služba varstva pri delu je delavskemu svetu pripravila predlog za zmanjšanje poškodb pri delu:

- ukiniti zavarovanje za odgovornost za poškodbe pri delu.

- pri nastalih poškodbah je potrebno v bodoče ugotavljati odgovornost pri neposredno nadrejenem oziroma pri odgovornem vodji.

- Pri delavcih, ki se pogosteje poškodujejo in so skrivi za nastalo poškodbo, je potrebno to upoštevati pri oceni uspešnosti delavca.

- Pri oceni uspešnosti je potrebno upoštevati število poškodb in odgovornost za zagotavljanje varnih delovnih razmer pri odgovornem vodji del.

Poleg tega je služba varstva pri delu ponovno predlagala naslednje aktivnosti:

- novosprejetim delavcem morajo njihovi nadrejeni posvetiti več pozornosti pri uvajanju v delu s posebnim poudarkom na varno delo.

- Nadrejeni delavci morajo bolj upoštevati navodila za vrno delo ter druge varnostne ukrepe. Poseben podarek je treba dati osebnim zaščitnim sredstvom.

- Pomanjkljivosti, ki jih ugotovijo pri pregledih (SVD,

inšpekcije) delovnih sredstev, se morajo takoj odpraviti.

- Vsaka poškodba se mora dosledno analizirati oz. ugotoviti vzrok in na osnovi ugotovitve ukrepati.

Elektroliza C je dober primer, da ob sodobni tehnologiji ni veliko poškodb, kajti v elektrolizi C jih praktično nimamo, ki bi bile neposredno povezane z delom.

Pogosti vzrok poškodb je tudi to, da delavci ne uporabljajo predpisanih osebnih zaščitnih sredstev, celo neposredno nadrejeni, in tako s svojim obnašanjem celo spodbujajo k neuporabi zaščitnih sredstev.

Podatki iz razpredelnice o poškodovanih delih telesa nam kažejo, da je največ poškodb na rokah, kar je povezano z najpogostejšimi ma-

terialnimi povzročitelji (ročno orodje, kosovni material, stik z vročimi predmeti), kar je ponovno dokazano, da le preveč dela opravljamo na primitiven način, to je na način dela na katerega smo navajeni in prepričani »tako smo vedno delali«.

Na povečanje poškodb pri delu v letu 1990 pa so največ pripomogle visoke odškodnine zaradi poškodb pri delu. Zaradi odškodnin je bilo ogromno poškodb »prinešenih v tovarno. To so predvsem lažje poškodbe, ki so se pripetile doma ali pa na poti na delo.

Pri raziskavi teh poškodb. Pri raziskavi teh poškodb pa ni bilo možno ugotoviti resničnosti poškodb, ker je večina teh poškodb bila povezana z lažno solidarnostjo sodelavcev.

Janez Šterbal

GIBANJE POŠKODB PRI DELU V TGA KIDRIČEVO ZA LETO 1990

	1989	1990
Povprečno število zaposlenih	2795	2394
– ženske	424	290
– moški	2371	2104
Poškodbe pri delu	387	466
Poškodbe na poti	20	21
Število izgubljenih dni zaradi poškodb	4801	4996
– poškodbe pri delu	4489	4708
– poškodbe na poti	312	288

(Nadaljevanje na 10. strani)

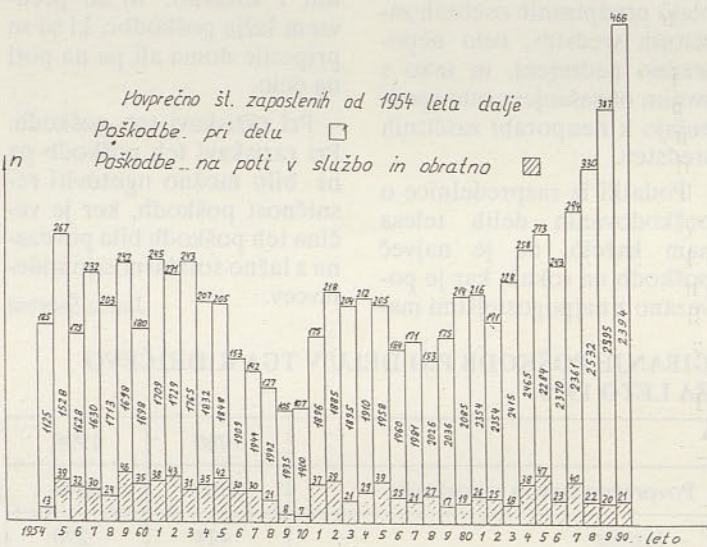
(Nadaljevanje z 9. strani)

PREGLED POŠKODB PO ŠTEVILU IZGUBLJENIH DNI

Brez BO in BO do 8 ur	BO 1-3 dni	BO 4-7 dni	BO 8-15 dni	BO 16-30 dni	BO več kot 30 dni
Leto 1989 764	30	113	163	92	9
Leto 1990 0	28	44	233	120	62

PREGLED POŠKODB PO STAROSTI PONESREČENCEV

Od 18 do 25 let	155
Od 25 do 30 let	131
Od 30 do 35 let	66
Od 35 do 40 let	66
Nad 40 let	69

VARSTVO PRIDELU

Poškodbe v marcu

DE OZIROMA SLUŽBA	NA DELU		NA POTI	SKUPAJ
	brez BO in BO do 8 ur	BO več kot 8 ur		
DE GLINICA	4	2	1	7
DE PROIZVODNJA	16	9		25
DE PREDELAVA	3			3
DE VZDRŽEVANJE	16	8		25
DE PROMET	3			3
DE KK	1			1
DRUŽBENI STANDARD	3			3
SPLOŠNE ZADEVE	2			2
STROKOVNE SLUŽBE				
LLBK TRBOVLJE				
SKUPAJ	48	19	2	69

DE GLINICA

1. DONČEC ŠTEFAN, mat. št. 4518, roj. 3. 11. 1956, stanujoč Ulica N. tesla 3, Kidričevo, opravlja dela čiščenja proizvodnih naprav, se je poškodoval na delu dne 18. 3. 1991 ob 8.30 uri.

Poškodba se je pripetila na dekantaciji.

Poškodovanec je iz 18. dekantatorja s smokolnico odvažal rdeče blato. Pri odvozu izpod mešala se je prehitro zvrnil pri čemer je z hrbtom udaril ob »grablje« mešala.

Utrpel je močan udarec hrbta.

Vzrok: premajhna pazljivost.

2. SAMBOLEC SREČKO, mat. št. 8465, roj. 6. 6. 1970, stanujoč Mladinska 5, opravlja dela oziroma naloge gliničarja, se je poškodoval na delu dne 18. 3. 1991 ob 20. uri.

Poškodba se je pripetila v drobilnici oziroma skladišču boksita. Poškodovanec je moral vklopiti jekleni trak št. 134/7. Pri tem je koristil »priročni« prehod (položena dva ploha). Ker je tekel preko podesta, mu je na nihajočih plohih zdrsnilo oziroma je izgubil ravnotežje in je padel na betonska tla s cca 2,5 m višine.

Pri padcu je utrpel zvin palca desne roke, udarec desne podlakti in desnega kolena.

Priča Mesarec Ivan izjavlja, da je poškodovanec tekel preko fosnov in to brez potrebe za to.

DE PROIZVODNA ALUMINIJA

1. PLANEC VINKO, mat. št. 4060, roj. 18. 9. 1950, stanujoč Majšperk 88, po poklicu KV – elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 5. 3. 1991 ob 24. uri.

Poškodba se je pripetila v DE Proizvodnja aluminija – HB.

Poškodovanec je opravljal dela pri zamenjavi anodnih blokov na peči št. 730. Po pregledu ozake na palici bloka je sestopil iz bloka na tla. Pri tem je stopil v režo na tleh (med rešetkami), nakar je padel.

Pri padcu se je poškodoval – zvil gleženj na desni nogi.

Vzrok: neurejena tla.

2. KMETEC IVAN, mat. št. 7952, roj. 4. 12. 1956, stanujoč Turniška 8, po poklicu

strugar, se je poškodoval na delu dne 12. 3. 1991 ob 9. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu livarna II.

Delavec je čistil prelivni žleb med pečjo W₁ in livnim strojem za ozki trak s kovinskim drogrom.

Pri tem se mu je vroči strjeni aluminij pri odstranjevanju dotaknil obraza.

Utrpel je opekline po levem licu.

Vzrok: premajhna pazljivost delavca.

DE PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. MUHIČ EVGEN, mat. št. 8514, roj. 1. 7. 1970, stanujoč Gorišnica 46, po poklicu livar, se je poškodoval na delu dne 20. 3. 1991 ob 8. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu livarne II. Delavec je delal na stroju za litje ozkega traku. Zaradi nenadnega zastoja celotne linije je s kovinskim drogrom odmašil livni žleb, z namenom, da očisti livne žlebove. Pri tem mu je curek vročega aluminija brizgila po odboju in korita po nogi in v čevljev.

Utrpel je močno opekline stopala in gležnja leve noge.

Vzrok: aluminij je brizgnil iz korita zaradi odrezkov aluminijskega ozkega traku v koritu in velikega pritiska curka iz žlebov. Koito bi moralo biti prazno.

4. BOŽIČKO ALOJZ, mat. št. 5761, roj. 18. 6. 1960, stanujoč Pobrežje 98/a, po poklicu PKV – elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 14. 3. 1991 ob 23.15 uri.

Poškodba se je pripetila v DE Proizvodnja aluminija – HB. Poškodovani je s pnevmatskim prebijalcem prebijal peč št. 238. Pri obračanju prtebijalca se je zgornji del prebijalca zavrtel – zasukal in mu pri tem stisnil desno nogo ob ohišje prebijalca.

Utrpel je stisnitev gležnja na levi nogi.

5. MATOC ZLATKO, mat. št. 7716, roj. 26. 6. 1968, stanujoč Kajuhova 11, Kidričevo, po poklicu KV – livar, se je poškodoval 9. 3. 1991 ob 1.00 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu predelave žlindre. Delavec je z viličarjem peljal vročo žlindro iz Livarne I. na predelavo. Pri vsipavanju žlindre v mlin mu je kovinski keson izpadel iz vilic na tla.

Vroča žilindra je pri tem vsled močno eksotermne reakcije zagorela in delavca ožgala po obrazu.

Utrpel je opekline po obrazu.

Vzrok: slaba vidljivost, vsled česar je delavec s kesonom zadel ob skip in mu je keson izpadel na tla.

DE PROIZVODNA ALUMINIJA

6. KARASULJIČ DE-MAL, mat. št. 5753, roj. 12. 2. 1959, stanujoč 5. prek. brigade 11, Ptuj, po poklicu KV – livar, se je poškodoval na delu dne 23. 3. 1991 ob 24. uri. Poškodba se je pripetila v obratu Livarna I.

Delavec je vlival aluminij na stroju za litje 25 kg hlebčkov. Zaradi brizga vode v kokilo je prišlo do eksplozije Al v kokilu. Pri tem je delavcu

Vzrok: neprevidnost delavca in prevelika hitrost.

8. FRIC ALOJZ, mat. št. 8001, roj. 25. 6. 1963, stanujoč Destrič 57, po poklicu PKV – elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 23. 3. 1991 ob 9.30 uri.

Poškodba se je pripetila v elektrolizi HB.

Pri obračanju traktorja s prikolico (cisterna za glinico) pri peči št. 844 je s prednjim kolesom zapeljal v jamo (manjka plošča), vsled tega mu je zasukalo nolan in ga je prečka volana udarila po palcu leve roke.

Utrpel je močan udarec palca leve roke.

Vzrok: neurejena tla (slaba osvetlitev).

DE VZDRŽEVANJE

1. BEZJAK JANEZ, mat. št. 5041, roj. 18. 10. 1941, sta-

tel izvleči škode za dvig pločevine, ga je pločevina urezala po roki.

Utrpel je močno vreznino po podlakti desne roke.

Vzrok: neprimerna zaščitna sredstva (rokavice). Pri delu je uporabljal kratke rokavice.

3. MAJCEN JANKO, mat. št. 8563, roj. 12. 11. 1971, stanujoč Podgorci 79, po poklicu ključavničar, se je poškodoval na delu dne 19. 3. 1991 ob 13.10 uri.

Poškodba se je pripetila v Kalcinaciji II.

Poškodovani je sodeloval pri demontaži polža za fino mletje glinice v Kalcinaciji II. Ko je hotel podati sodelavcu ročni prebijalec, mu je zdrsnilo. Izgubil je ravnotežje, pri tem pa je udaril z glavo ob prirobnico cevi, ki pelje iz silosa.

Utrpel je vreznino čela.

Vzrok: premajhna pazljivost delavca.

DE VZDRŽEVANJE

4. RAŽMARIN FRANC, mat. št. 8164, roj. 29. 10. 1966, stanujoč Stojnci 69, po poklicu strojni ključavničar, se je poškodoval na delu dne 12. 3. 1991 ob 8. uri.

Poškodba se je pripetila v skladišču anodnih blokov.

Poškodovani je izvajal preventivno vzdrževanje hidravlike na skladiščnem manipulatorju. Pri zategovanju enega od vijakov, ki je imel posnete robove, mu je zdrsnil ključ. Pri tem se je udaril ob ohišje motorja.

Utrpel je močan udarec po palcu desne roke.

Vzrok: deformirana šestrobna glava vijaka.

5. JUS ANTON, mat. 5592, roj. 15. 6. 1959, stanujoč Lancova vas 61, po poklicu KV

– varilec, se je poškodoval na delu dne 6. 3. 1991 ob 8.30 uri.

Poškodba se je pripetila v strojni delavnici.

Pri kotaljenju jeklene pločevine debeline 20 mm Ø 600 mm, je stisnilo palec desne roke med vozilom za prevoz materiala in pločevine.

Utrpel je stisnitev palca na desni roki.

Vzrok: premajhna pazljivost delavca oziroma pri kotaljenju delavec ni zadrževal kotaljenja.

6. LOBENWEIN VIKTOR, mat. št. 4292, roj. 14. 2. 1939, stanujoč Kungota 87, po poklicu KV – varilec, se je poškodoval na delu dne 29. 3. 1991 ob 9. uri.

Poškodba se je pripetila v strojni delavnici – varilci.

Poškodovanec je varil kladiva za kotlarno in je po končanem varjenju hotel kladivo odložiti. Pri prenašanju kladiva je dobil žilindro v desno oko. Utrpel je poškodbo na desnem očesu.

Vzrok: pri ohlajevanju vara pride občasnno do pokanja in odletavanja žilindre.

DE VZDRŽEVANJE

7. KUPČIČ ERNEST, mat. št. 8004, roj. 7. 12. 1966, stanujoč Apače 2, po poklicu strojni mehanik, se je poškodoval na delu dne 26. 3. 1991 ob 10.30 uri.

Poškodba se je pripetila v delavnici tekočega vzdrževanja anodne mase.

Delavec je s sodelavcem sestavljal dele stroja za snemanje blokov na delovni mizi. Pri tem mu je na nogo padel jekleni odrezek. Utrpel je udarec narta leve noge.

Vzrok: neurejeno delovno okolje (delavec ni za sabo pospravil materiala).

tekoči Al padel po levi strani obraza.

Utrpel je opekline.

Vzrok: neizpraven livni stroj, oziroma pregretje hladilne vode pod kokilo, zaradi premajhnega pretoka.

7. STAREK IVAN, mat. št. 7868, roj. 23. 8. 1967, stanujoč Bednja b.b., Ivanec, po poklicu žerjavist, se je poškodoval na delu dne 25. 3. 1991 ob 13. uri.

Poškodba se je pripetila v Livarni II.

Poškodovanec je z viličarjem zalagal peč št. S4 z odpadnim materialom. Med vožnjo ob peči S2 se je z desno vilico zaletel v betonski steber. pri tem je z glavo udaril v vetrobransko steklo, vsled česar je utrpel vreznino po glavi. Istočasno je utrpel še močan udarec z volanom po levi strani prsnega koša.

nujoč Spuhlja 113, po poklicu KV – mizar, se je poškodovala na delu dne 13. 3. 1991 ob 8.30 uri.

Poškodba se je pripetila v mizarski delavnici.

Pri vrtnanju z ročnim – električnim vrtnalnim strojem mu je prijelo sveder, pri tem mu je zavrtelo vrtnalni stroj v roki.

Poškodovanec je pri tem utrpel zvin desne roke v zapestju. Vzrok: delavcu manjkajo na levi roki prsti, zato z desno roko ni mogel zadržati vrtnalnega stroja.

2. PIŠEK IVAN, mat. št. 4463, roj. 6. 2. 1953, stanujoč Lovrenc 77/a, po poklicu strojni delovodja, se je poškodoval na delu dne 26. 3. 1991 ob 13. uri.

Poškodba se je pripetila v strojni delavnici glinice. Poškodovani je rezal pločevino na strojnih škarjah. Ko je ho-

PRIORITETNA LISTA

Odbor za gospodarjenje je v skladu s 34. členom Pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj sprejel prioriteto listo za dodelitev stanovanj in jo obnavlja.

Št.	Mat. št.	PRIMEK IN IME	DE	Naslov prebivališča	Štev. druž. čl.	Kraj. št. stan.	Nač. ogrev	INV.	DD	SK	I.										III. F	IV	VI.	SKUPAJ TOCK	DODELITEV
											1. A	1. B	1. C	1. B+C	II.	III. A	III. B	III. C	III. C D						
1	7083	BITICI NASER	PROIZ	KAJUHOVA 11 KIDRICEVO	3	PTUJ	OBOJE	0	5	5	17	40	25	65	0	10	5	2	5	0	30	120	0	254	
2	7369	JUS ROMAN	VZDR1	ZETALE 12	1	PTUJ	CENT	0	4	5	14	52	15	67	0	20	0	2	4	5	30	90	0	232	
3	4057	MATIO SRECKO	KK	ZIHERLOVA PL. 19 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	17	20	5	4	0	4	0	15	0	10	17	0	30	120	30	231	
4	6222	LICINA BOJKA	PROIZ	KAJUHOVA 3 PTUJ	1	PTUJ	CENT	0	10	11	20	70	25	95	0	10	0	5	10	0	30	60	0	230	
5	5925	BROJAJ INER	PRED	OB DRAVI 3 PTUJ	5	PTUJ	OBOJE	3	9	9	17	48	0	12	12	10	5	4	9	0	30	90	0	225	
6	7149	ULES MIRAN	PROIZ	ROGOZNIŠKA C. 4 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	5	5	11	22	15	37	0	10	5	2	5	0	30	120	0	220	
7	7535	LEBAR BORIS	VZDR1	GREGORČICEV DR. 8 PTUJ	3	PTUJ	OBOJE	0	6	6	11	14	15	29	0	15	5	3	6	0	30	120	0	219	
8	6943	COH MARIJA	SPL.Z.	STUKI 9	2	PTUJ	OBOJE	0	5	5	17	47	15	62	0	10	0	2	5	0	30	90	0	216	
9	6100	LINKO BOJAN	VZDR1	KVEDROVA 4 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	9	9	8	4	0	4	0	10	0	4	9	0	30	150	0	215	
10	4064	KURBOS JANEZ	PRED	KAJUHOVA 1 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	17	21	8	19	0	19	0	10	0	10	17	0	30	120	0	214	
11	5545	ČENAR TONČEK	GLIN	MEZGOVCI 55/B	4	PTUJ	CENT	0	10	10	0	12	15	27	0	10	5	5	10	5	30	120	0	212	
12	6722	SALAMITA ANICA	SS	VICANCI 96	1	PTUJ	CENT	0	6	6	5	72	15	87	0	15	0	3	6	5	30	60	0	211	
13	7818	EKIČ ISMET	PROIZ	PTUJSKA C. 321 MARIBOR	2	OBOJE	OBOJE	0	2	12	17	60	20	80	0	10	0	6	2	5	30	60	0	210	
14	5777	BAJMAN NETKA	SS	LOVRENC 91	1	OBOJE	CENT	0	9	9	5	37	15	52	0	20	0	4	9	0	30	90	0	210	
15	6045	KOPAJNIK BORIS	KK	KAJUHOVA 3 PTUJ	2	PTUJ	CENT	0	9	9	11	4	15	19	0	10	5	4	9	0	30	120	0	208	
16	5770	KRAJNC MAKS	PROIZ	NARAPLJE 25	1	OBOJE	CENT	0	9	9	14	54	15	69	0	10	5	4	9	5	30	60	0	206	
17	5926	JAGUŠIČ MIROSLAV	PRED	BORJANIŠKA 180	4	PTUJ	CENT	0	9	11	14	71	0	71	0	10	0	5	9	5	30	60	0	204	
18	6794	MISKO DRAGOSLAV	PROIZ	RAPOČEVA 18 MARIBOR	3	PTUJ	CENT	0	5	10	8	6	15	21	0	10	5	5	5	0	30	120	0	204	
19	7525	VAJSKOPF BRANKO	GLIN	STOGOVCI 16	3	OBOJE	CENT	0	6	6	14	49	20	69	0	10	5	3	6	5	30	60	0	202	
20	7686	NAHBERGER MARTIN	VZDR1	SELA 40	2	KIDR	CENT	0	3	7	17	63	15	78	0	10	0	3	3	0	30	60	0	201	
21	UPOK.	JEŽA MIHAEL		C. NA HAJDINO 18	3	OBOJE	CENT	0	37	39	8	26	0	26	0	16	0	16	20	0	30	90	0	200	
22	4986	KAJZBA VIKTOR	PROIZ	MLADINSKA 6 KIDRICEVO	5	PTUJ	OBOJE	0	12	16	8	12	0	12	0	10	0	8	12	0	30	120	0	200	
23	6572	BRATUSA MARJAN	PROIZ	UL.B.KRAIGHERJA 20 KIDR.	3	OBOJE	CENT	0	7	7	8	12	0	12	0	15	5	3	7	0	30	120	0	200	
24	7845	MORAVEC JANKO	SAMOI	VICANCI 98	3	PTUJ	CENT	0	5	5	20	50	15	65	0	10	0	2	5	5	30	60	0	197	
25	7359	PODVRSEK ALDŽI	SAMOI	KOPALIŠKA 22 KIDRICEVO	3	KIDR	CENT	0	4	13	5	46	0	46	0	10	5	6	4	0	30	90	0	196	
26	7008	AVGUSTIN STOJAN	KK	MARIBORSKA 63 PTUJ	1	PTUJ	CENT	0	6	6	0	2	15	17	0	15	5	3	6	0	30	120	0	196	
27	7727	IJAČ BRANKO	PROIZ	INDUSTR.NAS.5 KIDRICEVO	3	KIDR	CENT	0	2	5	17	68	0	68	0	10	5	2	2	0	30	60	0	194	
28	6121	ČORIČ SRETKO	PROIZ	POTRČEVA 44 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	8	8	4	0	4	0	15	5	4	8	0	30	120	0	193		
29	7480	MEŠAREC JANKO	GLIN	SENEŠIČ 39	3	OBOJE	CENT	0	6	6	20	39	15	54	0	10	5	3	6	5	30	60	0	193	
30	5436	MARINIC JANEZ	PRED	POTRČEVA 44 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	11	11	8	4	0	4	0	15	0	5	11	0	30	120	0	193	
31	7570	KOBERMAN VLADO	VZDR1	JURŠINCI 3/B	3	OBOJE	OBOJE	0	3	6	5	16	20	36	0	15	5	3	3	5	30	90	0	192	
32	7034	JAŽBEC JOŽE	GLIN	ČUKOVA 9 KIDRICEVO	1	KIDR	CENT	0	5	8	0	2	15	17	0	10	5	4	5	0	30	120	0	191	
33	5809	ŠAKELSEK FRANČ	GLIN	VOLKMERJEVA 24 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	9	16	5	4	0	4	0	10	5	8	9	0	30	90	30	191	
34	6896	MAROH VINCENC	VZDR1	POBREZJE 97	4	OBOJE	CENT	0	5	5	14	54	15	69	0	10	0	2	5	0	30	60	0	190	
35	7273	BAJSKI IGOR	PROIZ	LACKOVA 9 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	4	4	14	40	25	65	0	15	0	2	4	0	30	60	0	190	
36	4751	VODOT DRAGO	VZDR1	ČUKOVA 11 KIDRICEVO	4	KIDR	OBOJE	0	12	15	14	12	15	27	0	10	0	7	12	0	30	90	0	190	
37	7803	ZOGAČ FLORIJ	PROIZ	SP.LESKOVCÉ 11	1	OBOJE	OBOJE	0	2	4	5	54	15	69	0	10	5	2	2	5	30	60	0	188	
38	7378	KRALJ ROMAN	PROIZ	TOMAŽ PRI DRMOZU 18	3	OBOJE	OBOJE	0	4	4	14	43	15	58	0	10	5	2	4	5	30	60	0	188	
39	5693	MAJAL BRIGITA	SS	ARBAJTERJEVA 2 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	9	9	0	4	0	4	0	20	0	4	9	0	30	120	0	187	
40	7120	MILOSIČ DRAGO	VZDR1	UL.1.MAJA 11 PTUJ	1	PTUJ	CENT	0	6	6	0	2	15	17	0	10	0	3	6	0	30	120	0	186	
41	3764	PANIČLOVIČ DIJORDJE	PROIZ	TOVARNIŠKA 3 KIDRICEVO	2	PTUJ	CENT	0	21	28	0	12	0	12	0	20	0	14	20	0	30	90	0	186	
42	7494	BILANOVIČ STIPO	PROIZ	KAJUHOVA 3 PTUJ	1	PTUJ	OBOJE	0	3	5	0	50	25	75	0	10	5	2	3	0	30	60	0	185	
43	7487	ŠKERBIČ SILVO	PRED	STOGOVCI 19	2	OBOJE	CENT	0	6	6	17	14	15	29	0	10	0	3	6	0	30	90	0	185	
44	6973	KUREŽ BOJAN	VZDR1	DRAŽENCI 49	3	OBOJE	CENT	0	5	5	0	2	15	17	0	10	0	2	5	0	30	120	0	184	
45	7536	SAGADIN BOJAN	VZDR1	VRHLOGA 16	3	PTUJ	CENT	0	4	4	14	73	15	88	0	10	0	2	4	5	30	30	0	183	
46	3594	DREVENSEK STANKO	PROIZ	KAJUHOVA 11 KIDRICEVO	5	KIDR	OBOJE	0	23	25	11	4	0	4	0	10	5	12	20	0	30	90	0	182	
47	6371	KLINE BRANKO	VZDR1	LOVRENC 8/E	1	PTUJ	CENT	0	8	8	5	49	15	64	0	10	0	4	8	0	30	60	0	181	
48	5692	IVANKOVIČ SRETKO	PROIZ	KAJUHOVA 9 KIDRICEVO	4	PTUJ	CENT	0	10	10	14	16	0	16	0	15	0	5	10	0	30	90	0	180	
49	6358	MAJČEN JANKO	KK	GEREČJA VAS 48	1	OBOJE	OBOJE	0	8	8	0	12	15	27	0	15	5	4	8	0	30	90	0	179	
50	6160	AVGUSTIN ALBIN	VZDR	LOVRENC 66	3	OBOJE	OBOJE	0	10	10	17	56	15	71	0	15	0	5	10	0	30	30	0	178	
51	5024	MLAKAR VITOŠLAVA	VZDR1	APACE 44	2	OBOJE	CENT	0	12	13	17	53	15	68	0	15	0	6	12	0	30	30	0	178	
52	4593	KANCLER JOJEF	DRUJ.SAM.	SLOVENJA VAS 38/A	3	OBOJE	OBOJE	0	13	14	14	24	15	39	0	10	5	7	13	0	30	60	0	177	
53	7031	STRELEC BRANKO	GLIN	STOJNCI 85	4	PTUJ	CENT	0	5	6	0	14	15	29	0	10	5	3	5	5	30	90	0	177	
54	4374	KOS JOŽICA	FRS	KAJUHOVA 3 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	15	15	14	6	0	6	0	15	0	7	15	0	30	90	0	177	
55	6851	ŠTUMBERGER MILAN	VZDR1	CIRKULANE 8	1	PTUJ	OBOJE	0	5	9	8	39	15	54	0	10	0	4	5	5	30	60	0	176	
56	5928	KRAJNC MILAN	VZDR1	POTRČEVA 48 PTUJ	3	KIDR	CENT	0	9	9	17	16	0	16	0	10	0	4	9	0	30	90	0	176	
57	7088	MARKOVIČ PETAR	PROIZ	KAJUHOVA 1 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	7	10	14	14	0	14	0	10	5	5	7	0	30	90	0	175	
58	UPOK	SKOK KATARINA		MLADINSKA 7 KIDRICEVO	1	OBOJE	CENT	3	25	27	0	12	0	12	0	10	0	13	20	0	30	90	0	175	
59	6607	KERLE BOGDAN	PROMET	KAJUHOVA 11 KIDRICEVO	2	OBOJE	CENT	0	9	9	0	30	25	55	0	10	5	4	9	0	30	60	0	173	
60	7855	KRALJ BORIS	VZDR1	PRESERNOVA 32 PTUJ	3	OBOJE	CENT	0	2	2	17	48	0	48	0	15	0	1	2	0	30	60	0	173	
61	7088	ZELENIK ZDENKO	VZDR1	UL.B.KRAIGHERJA 35 PTUJ	4	OBOJE	CENT	0	5	7	11	4	15	19	0	10	5	3	5	0	30	90	0	173	
62	6108	ŠKERGET DRAGO	VZDR1	LOVRENC NA DR.P. 37/A	2	OBOJE	CENT	0	9	9	8	2	15	17	0	15	0	4	9	0	30	90	0	173	
63	7361	BAUMAN ANTON	PROIZ	LOVRENC 29	4	KIDR	CENT	0	4	7	14	2	15	17	0	10	5	3	4	0	30	90	0	173	
64	7993	FISER GORAZD	PROIZ	BREG 15 MAJSPEK	2	OBOJE	CENT	0	2	4</															

Št. št.	Št. št.	PRIIMEK IN IME	DE	Naslov prebivališča	Štev. druž. čl.	Kraj stan.	Nač. ogrev	INV.	DD	SK	I. A	I. B	I. C	I. B+C	II. A	III. B	III. C	III. C	III. D	III. F	IV. F	V. I.	SKUPAJ TOČK	DODELITEV	
90	B131	PAVLINEK JOŽE	PROIZ	C. OLGE MEGLIČ 8 PTUJ	1	KIDR	CENT	0	1	4	20	45	15	60	0	10	0	2	1	0	30	30	0	153	
91	8334	FEKONJA BORUT	SS	HERMANOVA 1 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	2	3	17	23	30	53	0	20	0	1	2	0	30	30	0	153	
92	7682	MLAKAR DANIEL	PROIZ	SLOVENSKI TRG 3 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	3	6	0	27	15	42	0	10	5	3	3	0	30	60	0	153	
93	7461	POGORSEK MILENA	VZDRZ	NIJVERCE VAS 35	2	OBOJE	CENT	0	3	10	17	8	15	23	0	15	0	5	3	0	30	60	0	153	
94	7568	IVEGLA JANEZ	PROIZ	KAJUHOVA 1 PTUJ	4	PTUJ	CENT	3	15	16	14	2	0	2	12	10	0	8	15	0	30	60	0	151	
95	7843	ZAJSEK KAROLINA	DR.ST.	PRESERNOVA 8 PTUJ	2	PTUJ	CENT	0	2	3	14	48	15	63	0	10	0	1	2	0	30	30	0	150	
96	7404	KOLARIC IVAN	PROM	MESTNI VRH 113	1	PTUJ	CENT	0	4	10	17	34	15	49	0	10	0	5	4	5	30	30	0	150	
97	7958	KRAJNC BOJAN	VZDR	ZG.HAJDINA 7/C	1	PTUJ	OBOJE	0	3	3	8	52	15	67	0	10	0	1	3	0	30	30	0	149	
98	7116	PETEK BOGOMIR	PRED	TOMSIČEVA 31 PTUJ	2	OBOJE	OBOJE	0	4	7	5	47	15	62	0	10	5	3	4	0	30	30	0	149	
99	3807	MALOVIĆ MIROSLAV	VZDRZ	MESTNI VRH 7/A	1	OBOJE	CENT	0	20	27	8	33	0	33	0	15	0	13	20	0	30	30	0	149	
100	7675	KORNET DARKO	GLIN	MLADINSKA 8 KIDRIČEVO	1	OBOJE	CENT	0	3	6	11	12	15	27	0	10	5	3	3	0	30	60	0	149	
101	7821	PINTARIČ DARKO	PROIZ	OSOJNIKOVA 7 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	2	3	14	12	15	27	0	10	5	1	2	0	30	60	0	149	
102	7413	HORVAT JANKO	PROIZ	GORISNICA 115	2	PTUJ	CENT	0	4	4	0	12	15	27	0	15	5	2	4	5	30	60	0	148	
103	4251	PRINČ SLAVKO	PRED	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	4	KIDR	CENT	3	16	19	8	2	0	2	12	10	0	9	16	0	30	60	0	147	
104	4208	PREDOVNIK DUŠAN	GLIN	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	4	KIDR	CENT	0	16	18	8	14	0	14	0	10	0	9	16	0	30	60	0	147	
105	8117	MLAKAR JOŽEF	GLIN	NIJVERCE VAS 8	1	OBOJE	OBOJE	0	2	4	0	52	15	67	0	10	5	2	2	0	30	30	0	146	
106	7575	ČAJNKO ALOJZ	PROI	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	3	OBOJE	CENT	0	3	8	17	27	25	52	0	10	0	4	3	0	30	30	0	146	
107	7062	ZUPANIČ MARIJETA	SS	APACE 247	2	OBOJE	CENT	0	5	5	17	32	15	47	0	15	0	2	5	0	30	30	0	146	
108	4498	DONČIČ ALBIN	VZDR	KAJUHOVA 3 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	14	14	14	6	5	11	0	10	0	7	14	0	30	60	0	146	
109	7645	SIMIČ ANBELKO	PROIZ	INDUSTRIJSKO NAS.5 KIDR	3	KIDR	CENT	0	3	5	14	66	15	81	0	10	5	2	3	0	30	0	0	145	
110	7740	MIJAN SREČKO	PROIZ	KAJUHOVA 1 KIDRIČEVO	2	PTUJ	CENT	0	2	9	5	14	15	29	0	10	5	4	2	0	30	60	0	145	
111	5450	RUDOLF DRAGOSLAV	PROIZ	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	4	KIDR	OBOJE	0	11	11	8	14	0	14	0	15	0	5	11	0	30	60	0	145	
112	8201	BABŠEK IVAN	PROI	POTRČEVA 61 PTUJ	4	OBOJE	OBOJE	0	1	9	11	36	15	51	0	10	5	4	1	0	30	30	0	142	
113	7605	UNUK SREČKO	VZDRZ	ČUKOVA 9 KIDRIČEVO	1	KIDR	CENT	0	3	5	5	14	15	29	0	10	0	2	5	0	30	60	0	141	
114	7902	FIJAN IRENA	SAMOZAS	ZABOVCI 11/A	2	PTUJ	CENT	0	2	2	8	14	15	29	0	10	0	1	2	0	30	60	0	140	
115	7713	MENAR ZVONKO	VZDR.	KURILNISKA 9, MARIBOR	5	PTUJ	OBOJE	0	2	8	20	43	15	58	0	20	0	4	2	5	30	0	0	139	
116	3907	ZGEC KRISTINA	SS	UL.B.KRAIGH.21 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	19	21	0	4	0	4	0	15	0	10	19	0	30	60	0	138	
117	5310	VINKLER BRANKO	SPL.Z.	KAJUHOVA 9 KIDRIČEVO	2	KIDR	CENT	3	12	12	0	6	0	6	12	10	0	6	12	0	30	60	0	136	
118	7627	KROPEC PETER	VZDRZ	UL.B.KRAIGHERJA 12 KIDR.	1	KIDR	CENT	0	3	3	0	12	15	27	0	15	0	1	3	0	30	60	0	136	
119	7360	BABIČ RIKARD	PROM	ZIHERLOVA PL. 3 PTUJ	1	PTUJ	CENT	0	4	4	11	4	15	20	0	10	0	2	4	0	30	60	0	136	
120	7067	ALIČ LIDIJA	SS	ASKERČEVA 16 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	5	7	0	2	15	17	0	20	0	3	5	0	30	60	0	135	
121	7532	KEČOJEVIČ NOVICA	PROIZ	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	1	PTUJ	CENT	0	3	3	0	25	25	50	0	20	0	1	3	0	0	60	0	134	
122	7320	MURKO MARIJA	SS	GORCA 11	1	PTUJ	CENT	0	4	4	14	14	15	29	0	20	0	2	4	5	30	30	0	134	
123	7628	KOKOL IZTOK	VZDRZ	PTUJSKA GORA 102	1	OBOJE	CENT	0	3	5	0	2	15	17	0	15	5	2	3	0	30	60	0	132	
124	8090	HABJANIČ ANDREJ	PROI	PTUJCEVA 4 PTUJ	1	PTUJ	CENT	0	2	4	8	24	15	39	0	15	5	2	2	0	30	30	0	131	
125	6921	SKUBER BRUNO	VZDRZ	UL.B.KRAIGHERJA 26 KIDR.	3	KIDR	OBOJE	0	6	6	8	14	0	14	0	10	0	3	6	0	30	60	0	131	
126	7668	RISTOV SASKO	PROIZ	APACE 181	3	OBOJE	CENT	0	3	3	5	36	15	51	0	10	0	1	3	0	0	60	0	130	
127	7892	KRAJŠAR DARKO	VZDRZ	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	2	OBOJE	CENT	0	2	8	0	4	15	19	0	15	0	4	2	0	30	60	0	130	
128	5081	OBARAN SONJA	SS	VOLKMERJEVA 24 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	11	11	5	4	0	4	0	15	0	5	11	0	30	60	0	130	
129	4361	CAFUTA LUCIJA	DR.ST	TRNOVEC 2	3	KIDR	CENT	0	15	18	11	4	15	19	0	10	5	9	15	0	30	30	0	129	
130	8092	INKRET GORAZD	PROIZ	ARBAJTERJEVA 3 PTUJ	1	PTUJ	OBOJE	0	6	8	11	20	15	35	0	10	0	4	6	0	30	30	0	126	
131	7948	PUSNIK EDVARD	PROIZ	ZG. HAJDINA 45	3	OBOJE	CENT	0	2	6	0	15	0	15	0	10	5	3	2	0	30	60	0	125	
132	6590	PIŠEK MIRAN	GLIN	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	4	KIDR	CENT	0	6	8	8	2	0	2	0	10	5	4	6	0	30	60	0	125	
133	6229	ERJAVEC FRANČ	PROIZ	INDUSTRIJSKO NAS.1 KIDR	4	KIDR	CENT	0	7	15	17	48	0	48	0	10	5	7	7	0	30	0	0	124	
134	7898	LAZIČ MILORAD	PROIZ	KAJUHOVA 7 KIDRIČEVO	1	PTUJ	CENT	0	2	2	11	37	25	62	0	15	0	1	2	0	30	0	0	121	
135	6632	MAROH JUSTINA	DRUZ.ST.	UL.25.MAJA 3 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	6	6	8	4	0	4	0	10	0	3	6	0	30	60	0	121	
136	8333	RIHTARIČ SILVO	SS	ZUPEČJA VAS 9	3	PTUJ	CENT	0	2	2	8	44	15	59	0	20	0	1	2	0	30	0	0	120	
137	6203	KUREČ MIRAN	KK	LANČOVA VAS 36	4	OBOJE	OBOJE	0	8	8	14	29	15	44	0	15	5	4	8	0	30	0	0	120	
138	7884	KRISTOFIČ ROBERT	GLIN	UL.B.KRAIGHERJA 13 KIDR.	1	KIDR	CENT	0	2	2	0	2	15	17	0	10	0	1	2	0	30	60	0	120	
139	7191	KLAJNŠEK FRANČ	GLIN	DRAGONJA VAS 28	3	OBOJE	CENT	0	4	11	8	12	15	27	0	10	5	5	4	0	30	30	0	119	
140	8177	KOJČ IZTOK	GLIN	RESEVA 25 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	1	5	14	12	15	27	0	10	5	2	1	0	30	30	0	119	
141	4273	MESL MILAN	KK	POTRČEVA 42 PTUJ	1	PTUJ	CENT	0	16	17	5	33	5	38	0	15	5	8	16	0	30	0	0	117	
142	7539	PLIHL VLADO	VZDR	VINSKI VRH 60	1	PTUJ	CENT	0	3	5	0	22	15	37	0	10	0	2	3	5	30	30	0	117	
143	8311	MESARIČ STANISLAV	VZDR	KAJUHOVA 7 KIDR.	4	KIDR	CENT	3	12	14	5	4	0	4	12	15	0	7	12	0	30	30	0	115	
144	4360	KOVAC JELKA	SS	KAJUHOVA 11 KIDRIČEVO	2	PTUJ	CENT	0	15	15	0	7	0	7	10	15	0	7	15	0	30	30	0	114	
145	7788	MLADENČIČ SRBOLEUB	PROI	STRANIŠČE 9	4	KIDR	OBOJE	0	2	5	17	28	20	48	0	15	0	2	2	0	0	30	0	0	114
146	7569	VINKLER BRANKO	PROI	MAJSPEK 110	1	OBOJE	OBOJE	0	5	6	0	14	15	29	0	10	5	3	5	0	30	30	0	112	
147	7739	BRUNČIČ MIRAN	GLIN	KVEDROVA 3 PTUJ	4	PTUJ	CENT	0	2	8	14	2	15	17	0	10	5	4	2	0	30	30	0	112	
148	2610	MILOZIČ JANKO	SPL.Z.	UL.B.KRAIGH.24 KIDRIČEVO	3	PTUJ	OBOJE	3	30	33	8	14	0	14	12	10	0	16	20	0	30	0	0	110	
149	8242	LEVANIČ ZDRAVKO	PROM	ARBAJTERJEVA 4 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	1	7	14	2	15	17	0	10	5	3	1	0	30	30	0	110	
150	7960	LEBEN DANICA	DS	ZAVČEVA 4 PTUJ	2	OBOJE	CENT	0	2	3	5	14	15	29	0	10	0	1	2	0	30	30	0	107	
151	6902	PERNEK VESNA	DS	APACE 59/a	1	PTUJ	CENT	0	5	5	11	4	15	19	0	10	0	2	5	0	30	30	0	107	
152	7796	LJUREC DRAGO	PROIZ	UL.B.KRAIGH.36 PTUJ	2	OBOJE	OBOJE	0	2	2	5	4	15	19	0	15	5	1	2	0	30	30	0	107	
153	7957	DREVENŠEK IVAN	VZDR	ZG. HAJDINA 99/A	1	PTUJ	CENT	0	3	3	5	11	15	26	0	10	0	1	3	0	30	30	0	105	
154	8152	ČIČMANOVIČ SLOBODAN	PROI	UL.25.MAJA 15 PTUJ	3	PTUJ	CENT	0	1	5	8	4	15	19	0	10	5	2	1	0	30	30	0	105	
155	8072	KARDUM NENAD	VZDR	RUNEČ 64	3	OBOJE	CENT	0	2	2															

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v marcu 1991. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot letno rast ustvarjene proizvodnje v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženi proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

V DE Proizvodnja glinice smo v marcu dosegli pri proizvodnji Al hidrata kot Al_2O_3 boljše rezultate kot smo načrtovali za ta mesec indeks 127). V prvem tromesečju smo proizvedli 20.588 ton Al hidrata kot Al_2O_3 in s to količino presehamo načrtovano postavko za 3.488 ton oziroma 20%. Proizvodnja kalcinirane glinice znaša v tem mesecu 7.804 ton in presehamo načrtovano količino v osnutku letnega plana proizvodnje za 23%, večja od plana je tudi tromesečna proizvodnja in sicer za 3.165 ton oziroma 17%.

Raztopljenega vodnega stekla smo v marcu proizvedli 973 ton, kar je precej manj kot smo predvideli za ta mesec (indeks 76) in 23% manj kot v enakem mesecu preteklega leta. Kvartalna proizvodnja znaša 2.702 toni in prav tako ne dosegamo planirane proizvodnje za 27%. Planske postavke ne dosegamo tudi pri proizvodnji zeolita (suha snov v suspenziji), saj smo v treh mesecih proizvedli samo 349 ton oziroma 63%.

Podatki o porabljenih najvažnejših surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al_2O_3 nam kažejo, da smo v prvem tromesečju prekoračili načrtovano porabo boksita za 1% in žganega apna za 26%, ostalih surovin pa smo porabili manj in sicer: Na hidroksida za 42%, pare za 11%, električne energije pa za 9%.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo porabili 9% manj toplotne energije in 29% manj električne energije, kot nam dovoljujejo planski normativi. V DE Proizvodnja aluminija smo v mesecu proizvedli v elektrolizi A 1.020 ton, v elektrolizi B 3.114 ton in elektrolizi C 3.393 ton elektrolitskega aluminija. Skupaj smo proizvedli 7.527 ton elektrolitskega aluminija oziroma 100 ton več kot smo predvideli v osnutku letnega plana poslovanja za ta mesec. V prvem kvartalu smo proizvedli v elektrolizah 22.055 ton elektrolitskega aluminija in s to količino presehamo plansko za 394 ton oziroma 2%. Če primerjamo proizvodnjo v letošnjem prvem kvartalu z lanskim, smo letos proizvedli 1.124 ton manj, predvsem na račun elektrolize A, za katero načrtujemo popolno ustavitve proizvodnje.

Poraba vseh glavnih surovin na enoto proizvoda je zadovoljiva, še najbolj poraba električne energije v posameznih elektrolizah,

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA – INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE / PROIZVOD	Enota mere	Plan proizvodnje		DOSEŽENA PROIZVODNJA				INDEKSI			
		XII	I-III	1990		1991		1991/1990		1991	
				III	I-III	III	I-III	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat kot Al_2O_3	t	5.890	17.100	9.702	23.988	7.491	20.588	86	86	127	120
Kalcinirana glinica	t	6.324	18.360	7.061	23.374	7.803	21.525	111	92	123	117
Prodani hidrat kot Al_2O_3	t	95	275	256	809	6	18	2	2	6	7
Prodani sušeni hidrat Al_2O_3	t	74	222	1	458	—	4	—	—	—	2
Skupaj (kalc. glinica + prodani hidrati)	t	6.493	18.857	7.318	24.641	7.809	21.547	107	87	120	114
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	1.254	3.642	1.261	3.527	919	2.578	73	73	73	71
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	21	62	—	43	54	124	—	288	257	200
Zeolit A – suha snov v suspenziju	t	191	555	228	534	145	349	64	65	76	63
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al – hala A	t	1.079	3.231	1.539	4.617	1.020	3.080	66	67	95	95
Elektrolitski Al – hala B	t	2.962	8.598	2.970	8.651	3.114	9.004	105	105	105	105
Elektrolitski Al – hala C	t	3.386	9.832	3.400	9.911	3.393	9.931	100	100	100	101
Skupaj hale	t	7.427	21.661	7.909	23.179	7.527	22.055	95	95	101	102
Anodna masa	t	476	1.381	1.471	3.346	557	1.857	38	55	117	134
Anodni bloki – B	t	1.783	5.176	1.968	5.498	1.682	5.372	85	98	94	104
Anodni bloki – C	t	1.892	5.492	1.921	5.337	1.696	5.390	88	101	90	98
LIVARNA											
Al formati – za prodajo	t	4.164	12.089	4.821	14.854	5.216	15.630	108	105	125	129
Al formati – za izparilce	t	—	—	—	128	52	52	—	41	—	—
Livarniška zlitina – za prodajo	t	571	1.659	464	1.146	—	822	52	72	43	50
Livarniška zlitina – za odlitke	t	108	314	96	281	58	157	60	56	54	50
Gnetena zlitina – za prodajo	t	960	2.786	639	2.460	763	2.041	119	83	79	73
Predzlitina – lastna poraba	t	106	307	72	243	71	239	99	98	67	78
Al žica – E Al	t	34	99	76	330	294	530	387	161	865	535
Al trak – ozki za prodajo	t	612	1.775	350	1.283	257	1.061	73	83	42	60
Al trak – ozki za rondelice	t	764	2.219	615	1.345	668	1.792	109	133	87	81
Al trak – široki za prodajo	t	153	444	720	1.295	28	325	—	25	—	73
Al trak – široki za izparilce	t	290	843	421	824	292	509	69	62	101	60
Predelava – Kovina	t	102	296	63	253	98	174	156	69	96	59
Pretapljanje Al za tuje naročnike	t	—	—	34	34	43	47	126	138	—	—
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	382	1.110	278	724	299	994	108	137	78	90
Izparilniki	t	153	444	206	510	159	455	77	89	104	102
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	105	281	103	300	102	252	252	99	84	97
Blagovna proizvodnja	t	7.134	20.687	7.657	22.902	7.305	22.110	95	97	102	107

saj smo v elektrolizi A in B porabili 3% manj, v elektrolizi C pa 1% manj kWh/tono elektrolitskega aluminija, kot nam dovoljujejo planski normativi.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje ustvarjene v livarnah po asortimentu prikazujemo v priloženi tabeli. Dejanska proizvodnja posameznega asortimenta se je gibala zelo različno glede na planske postavke in glede na enaki mesec preteklega leta, odvisno od potreb na trgu. Še vedno proizvajamo največ Al formatov, saj znaša proizvodnja v prvem kvartalu 15.630 ton, kar je 5% več kot v enakem obdobju preteklega leta in 29% več kot v osnutku letnega plana proizvodnje. Plansko postavko smo preseglili tudi pri proizvodnji Al žice (indeks 535).

V DE Predelava aluminija smo v marcu proizvedli 5% več izparilnikov kot smo planirali. Od januarja do marca znaša proizvodnja izparilnikov 455 ton (indeks 102), proizvodnja rondelic pa 994 ton (indeks 90). S proizvodnjo Al odlitkov se vedno bolj približujemo planskim količinam, saj smo v treh mesecih proizvedli 252 ton.

Skupni obseg blagovne proizvodnje je v marcu 7.304 ton in presehamo plan za 171 ton (indeks 102). V prvem kvartalu smo proizvedli 22.110 ton livarniških izdelkov za trg in prekoračujemo planirano količino za 1.423 oziroma 7%, v primerjavi z enakom obdobjem lani pa smo letos proizvedli 3% manj zaradi manjše proizvodnje elektrolitskega aluminija kot osnovne surovine v livarnah.

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

DE / PROIZVOD	Enota mere	Planski normat.	Doseženi normativi		Indeksi	
			III	I-III	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
DE PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat Al_2O_3	t	2.765	2.807	2.799	102	101
– boksit	t	0,14070	0,040	0,082	28	58
– Na hidroksid 100%	t	4,900	4,272	4,364	87	89
– para	t	0,05	0,063	0,063	126	126
– žgano apno	t	556,000	437,376	451,14	79	81
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
Kalcinirana glinica	GJ	6,098	5,533	5,554	91	91
– toplotna energija	t	0,039	0,039	0,039	100	100
– para	t	0,0002	—	—	—	—
– Al fluorid	kWh	46,437	30,805	33,042	66	71
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al – hala A	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– glinica	t	0,559	0,491	0,555	88	99
– anodna masa	t	0,025	0,0063	0,0051	25	20
– kriolit	t	0,040	0,034	0,035	85	87
– Al fluorid	kWh	18,080	16,842	17,478	93	97
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
Elektrolitski Al – hala B	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– glinica	t	0,584	0,565	0,571	97	98
– anodni bloki	t	0,025	0,0087	0,0073	35	29
– kriolit	t	0,035	0,035	0,0324	100	93
– Al fluorid	kWh	14,760	14,182	14,316	96	97
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
Elektrolitski Al – hala C	t	1,925	1,925	1,925	100	100
– glinica	t	0,586	0,571	0,563	97	96
– anodni bloki	t	—	—	—	—	—
– kriolit	t	0,023	0,0237	0,0205	103	89
– Al fluorid	kWh	13,725	13,710	13,602	100	99
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
Anodna masa	t	0,5353	0,4747	0,4625	89	86
– petrokoks	t	0,3326	0,3232	0,3419	97	103
– katranska smola	t	0,14	0,1862	0,195	133	139
– pečeni ostanek	Sm ³	2,4	1,5	1,5	63	63
– zemeljski plin	Sm ³	70	66,5	63,8	95	91
– električna energija	kWh	120	112,1	129,3	93	108
Anodni bloki – B	t	0,7053	0,7106	0,7022	101	100
– petrokoks	t	0,1518	0,1550	0,1522	102	100
– katranska smola	t	0,2212	0,2129	0,2101	96	95
– pečeni ostanek	Sm ³	70	66,5	63,8	95	91
– zemeljski plin	Sm ³	250	266,1	260,7	106	104
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
Anodni bloki – C	t	0,7109	0,7414	0,7196	104	101
– petrokoks	t	0,1571	0,1554	0,1525	99	97
– katranska smola	t	0,224	0,2149	0,2089	96	93
– pečeni ostanek	Sm ³	72	59,0	61,8	82	86
– zemeljski plin	Sm ³	265	282,9	275,9	107	104
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—

* programiran normativ

OŠ Kidričevo

Učenci 8. b razreda Osnovne šole Borisa Kidriča in Kidričevega vam pošiljamo nekaj naših razmišljanj pod skupnim naslovom NARAVA MOLČI. Temu sklopu smo dodali razmišljanje o občutljivosti človeške duše učenke 7. b razreda.

Prosimo za objavo!

Lep pozdrav

USODA TVOJA – TO SI TI

Si kot past, past žalosti, trpljenja, muka.

Stopaš: počasi, umirjeno, stopaš svoji pogubi naproti. Pot je dolga; vleče se v neskončnost, razvejana je v križišča, kjer se prepletata sreča, žalost. Si kot grešnik, ki tepta grehe, a mu usahnejo, si kot nekdo drug – oseba iz naresničnosti, prepojeni z muko. Nosiš breme, težje od skale, gore, njegova moč je brezmejnja, kruta, udriha po množicah, jih razdvaja, grabi jih vleče s seboj.

Rahel piš vetra se je spremenil k kraško burjo, ki močno zavija med stenami ubožnih hiš, ugonablja ubožna srca. Kaplje solza, ki so izžarevale kesanje, žalost, so se prebile v deroče, ve... reke, ki napajajo zemljo, odnašajo rodovitno prst, tako da pred teboj nastaja teman prepad, kimu ne vidiš konca. V njem so plameni: žareči, rdeči, grabljivi, hlastajo: želijo veliko, veliko žrtev. Tančica megle je dobila podobo zapeljivo prijazne vile, a ko stegneš roko, se spremeni v okrutno, krbasto prikazen, ki te davi; davi do zadnjega izdihljaja. Hočeš jokati, se kesati, klicati, klicati, a glasu ni; iz sebe ne spraviš niti besedice. Si grešnik pred poroto, ki ne pozna iliti, ki izvira iz notranjosti. Namenila ti je trpljenje: dolgo, večno. Kmalu boš prišel do konca grozne poti, a tam te čaka novo, neznano nadaljevanje, ki bo prepojeno s kančkom sreče. Prišel boš do množice ljudi: pravičnih, a bodo zatonili v grozo. Tvoje more ne bo nikoli konec. Sedaj te bodo spremljali samo: žalost, trpljenje in misel na smrt.

Zupanič Stank, 7. b

NARAVA PA MOLČI

Jutro je. Svetel odsev se odbija v sobo, kjer ležim. Pogledam skozi okno, bleščeči

sneg se spremeni v ogromni ocean sivega prahu. Postanem žalosten, moje jutro je pusto. Nič več beline ni ostalo na snegu, ki ga tako težko pričakujem. Vse je bilo zaman, vse upanje, ki sem ga imel. Zjutraj odhajam v šolo, sivi sneg mi škriplje pod nogami. Vsa radost, ki sem jo gojil do tega jutra, je odšla za vedno. Težko pričakujem pomlad. Ko se nekega dne sneg stopi, se prikažejo nežno beli cvetovi, ptice žvrgole na drevju, trobentice vzklijejo iz umazanih tal. Sonce posije izda oblakov puste zime, vse se prebudi. Vendar ni vse izbrisano, kar je ostalo od zime. Siv prah se še vedno vleče po zelenih tratih. Narava pa moči, ni dovolj močna, da bi premagala človeka v njegovem nepremišljenem dejanju do nje. Človek je tisti, ki naravi noče pomagati, še naprej jo uničuje, ji odvzema še zadnje zdihljaje.

Čas bi že bil, da bi se ozrli okrog nas. Vse je polno umazanije, rekeso rjavkastočne, pono je prahu in smeti. Mislim, da bi lahko z malo volje in truda pomagali tudi naravi, brez katere ne moremo živeti srečnega življenja.

Murko Gorazd, 8. b

NARAVA MOLČI

Sedim pri mizi. Napisati bi moral spis. Kot snega bel prazen list papirja leži pred mano. Le naslov ždi sam tam nekje na začetku lista. Kot samotni otok sredi oceana se mi zdi. O čem naj pišem? Glava je prazna. Misli uhajajo drugam. Pogled mi zaide skozi okno.

Zeleneča pokrajina zgodnje pomladi me vso prevzame. Kaj mi tako šumi v ušesih? Petje ptic je to. Kako lep pojejo! Glej tistega ptička tamle na veji. Morda prav on tako lepo poje. Tedaj se sončni žarek ujame v njegovo perje. Koliko barv! Kot mavrica!

To ščebetanje ptičkov nenedoma prekine hupanje avtomobila, ki me zdrami iz zamaknjenosti. Kaj pa delaš, Darja?! Si pozabila, da bi morala napisati spis...! Toda že zagledam tam med travo zvonček. Kaj ni ravno prikuhal na zemljo? Kaj je bilo to? Kot da bi zacingljal v pozdrav vsemu svetu. Toda meni se zdi, da je bilo to namenjeno predvsem meni. Glej! Kako lepo zeleni so njegovi listi. Pa cvet... Tudi cvet je obrobljen z zeleno. Drugače pa je bel. Bel kot sneg... Na kaj me že to spominja? Seveda. Na še nepopisan list papirja pred menoj... Toda narava se ne da. Kot magnet je. Tamle zagledam trobentico, ki mi zatrobenta v pozdrav. Ko bi tusi jaz lahko tako lepo zatrobentala! Tako glasno, da bi prebudila še zadnje zimske zaspance. Pa ne morem. Zato ji samo pomaham. Mi je pomahala? Ali pa ji samo veter mrši zlate lase? »Piši spis! mi pravi neki glas. To že ga preglasi šepet travic. Kar slišim jih, kako se zvijajo, ko se pribijajo proti površju, kako se pogovarjajo. Le kaj imajo tako zanimivega? Morda se sprašujejo, če je veter še vedno tako poreden, da jim bo nagajal in jih nagibal sem in tja. Morda jih zanima, če sonce še vedno tako toplo sije pa če luna še vedno sveti ponoči, ko sonce počiva. Narava me kar vsrka vase. Zdaj pogovor rastlin in živali ni več daljni šepet. Zdaj jih že razločno slišim. »Cincam. Misliš, bova letos prehitela trobentico?« »Je tudi letos zunaj tako toplo?« »Pohitiva, morava jo prehiteti!« »Da, moravam morava...«

Ciiiiiii. Kaj pa je to? Moj prijatelj zvonček že ni. On ni tako glasen. Joj, to je šolski zvonec. Tovarišica bo pobrala spise, moj list je pa še vedno prazen. Kaj pa zdaj? Aha, že vem. Poklicala bom na pomoč svoji prijateljici in prijateljici. Ptički, semkaj. Zvonček, pomagaj mi! Trobentice! Travice...!

Darja Škrila, 8. b

NARAVA MOLČI

Zjutraj se zbudim, pravzaprav me zbudi ptičje petje. Da, pomlad je tukaj. Vstanem iz postelje in se približam oknu. Takrat prvič zač-

nem bolj poglobljeno razmišljati o naravi.

Kaj vse bi nam narava lahko povedala, če bi govorila! Verjetno bi nam najprej očitala, kako grdo jo uničujemo. Da, to našo prelepo naravo prav grdo uničujemo s tovarnami in raznimi drugimi strupenimi snovmi. ampak zakaj se nikoli ne vprašamo, kaj bo potem, ko ne bo več te krasote, te prelepe zelene trave...? Naenkrat se v meni začne prebujati posebno čustvo, ki se ga do tega trenutka nisem zavedala. To čustvo mi pove, kako zelo sem navezana na ta del narave, ki me obdaja, in kako zelo rada jo imam. Zanima me, kako je le v velikih industrijskih mestih, ko te zjutraj prebudi hrup avtomobilov in kako je meni lepo, ko me zjutraj porebude ptički na drevesu za blokom.

Ampak kaj kmalu se moram »prebuditi« iz teh razmišljanj, saj je čas, da se pripravim za šolo. Še zadnjič pogledam skozi okno in zazdi se mi, da se mi je pokajina okrog mene nasmehnila in me spodbudila, naj se le hitro odpravim v šolo. Teга dne sem se odpravila v šolo zelo dobre volje in tudi ta dan je bil zame zelo srečen. Ko sem kasneje premišljevala, sem spoznala, da imava z naravo nekaj skupnega. Kakšna je ona, takšna sem jaz.

Želeli bi si, da bi bil vsak dan deževen in turoben. Zelo rada imam naravo in od tega dogodka dalje ji zelo zaupam.

Nevenka Anžel, 8. b

NARAVA MOLČI

Sedem k odprtemu oknu in opazujem, kako se narava pripravlja k počitku.

Dan je počasi legal v svoje toplo posteljo ležišče. Kar vesel je bil, da se bo odpočil, saj se je precej nagaral. zace-lo se je namučil. Skrivnostna luč sonca je počasi izginjala z neba, za njo pa se je že prikradla črna tema. Ljudje so utrujeni hiteli z dela, ptice po drevesih so potihnile in zvončki pod mojim oknom so utrujeno povešali svoje glave. Samo veter je še zavijal okrog vogalov hiš. Nazadnje se je še on naveličal in se skrnil v neznano. Iz hiš so se začele svetlikati luči. Na nebo je priplaval mesec, opazoval življenje
(Nadaljevanje na 16. strani)

(Nadaljevanje s 15. strani)

in razmišljal. Prižgal je zvezdice, druga za drugo so počasi zažarele na nebu in nemo utripale v noč. Na zemlji je zavladal spokojen mir, le tu in tam je še bilo slišati kakšen otroški krik, ki se je razlegal v daljavo. Padla je rosa in zdelo se mi je, da ni več življenja na zemlji.

Vsa narava se je umirila od napornega dne in legla k počitku. Luči v hišah, ki so prej svetile, so se sedaj začele ugašati. Tudi ljudje, ne le narava, so utrujeni legli k počitku. Le mesec in zvezde so brezskrbno osvetljevali nebo in želno pričakovali naslednji dan.

Mojca Pleteršek, 8. b

ZAHVALE

Zavalajujem se prijetni družbi sodelavcev iz elektrovzdrževanja, ki so prišli na mojo poslovnico.

Prisrčna hvala za bogato darilo, ki mi bo drag spomin na dni, ki smo jih preživeli skupaj.

Pozdravljam vse sodelavce, prijatelje in znance in vse ljudi dobre volje ter želim še veliko uspehov in osebne sreče.

Maks Primožič

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem, posebno pa najozjim iz elektrovzdrževanja za nesebičnost, humanost in tovarištvo ter razumevanje v vseh letih, ki smo jih preživeli skupaj.

Prisrčna hvala sindikatu za darilce.

Vsem želim še mnogo uspeha pri nadaljnjem delu.

Janez Majcen

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem v skladišču proizvodnje aluminija za lepo darilo, ki mi bo drag spomin na skupne dni v službi.

Vsem pa želim še veliko delovnih uspehov.

Ludvik Škerget

Ne bo odveč

Olika ni nekaj, kar zadeva samo »boljše ljudi«, kot so nekoč pojmovali. V naši družbi naj bi bilo olikano vedenje z vsemi vljudnostnimi oblikami še posebno zadeva splošne vzgoje, ena izmed nalog pri oblikovanju novega človeka in pri vzgoji humanih, resnično spoštljivih odnosov med ljudmi.

Olika se ne kaže samo v odnosih do ljudi, do družbe; človek mora biti olikan tudi tedaj, ko je sam. Merilo njegove olike je tudi njegov odnos do narave, do živali in celo neživih stvari. Kdor se ne počuti neprijetno, če ni negovan, obrit, umit, počesan, čisto oblečen in podobno, takemu je težko dopovedati, kaj je olika. Kdor trpinči

živali, grdo ravna z različnimi predmeti, orodjem, kaže prav malo srčne kulture in olike.

Omikan človek se zna tudi sam kulturno zabavati, nikoli mu ni dolčas, nikoli pa tudi ne pozabi na poštenost in lepoto svojega še tako zasebnega življenja. Tudi zdravja ne zanemari.

Omikan človek je obziren in takten. Taktnost je prizanašanje predvsem človekovim čustvom, njegovi tankočutnosti, morda občutljivosti, je čut za človekove osebne probleme, težave in posebnosti.

Ena izmed pogostih lastnosti, ki kaže netatnega človeka, je radovednost. Pojavlja se v različnih oblikah: v odpiranju pisem, v prisluškovanju, oprezovanju, kukanju skozi ključavnico, v prodajalju zija, v nenehnem spraševanju za vsako malenkost...

Olikan človek bi moral vedeti, da je tudi netočnost na seznamu napak, ki jih z eno besedo imenujemo brezobzirnost.

Poglejmo, kaj pravi lepo vedenje o kajenju

Četudi smo v prostoru, kjer je dovoljeno kaditi, ni odveč, če smo obzirni do slabotnih in bolehnih; nedostojno je celo v restavraciji, če sedimo za isto mizo s tujim človekom in prižgemo cigareto, ko on je. Hudo neolikan je, kdor z desnico nosi hrano k ustom, v levici pa drži gorečo cigareto. Med obedom je bolje, da ne kadimo, če pa v večjih premorih med serviranjem posameznih jedi gostitelj prižge cigareto, je to dovoljeno tudi gostu.

Ne smemo kaditi v čakalnici pri zdravniku, v otroških in bolniških sobah, v muzeju, na koncertu, v gledališču, v galeriji in, kar je treba še posebej poudariti — zaradi nevarnosti požarov — ne v hlevih, garažah, v suhem gozdu in seveda povsod tam, kjer napisi opozarjajo na to. Ne le olikano vedenje, tudi varnostni predpisi terjajo, da so kadilci disciplinirani. Dalje je nesposobno kaditi v spalnici, kjer spi več ljudi, ker ne vemo, ali so vsi kadilci ali ne in ker je kajenje v takem prostoru zdravju škodljivo. Olikan človek tudi doma v svoji spalnici ne kadi. Duh po tobaku se tako zaje v posteljnino in obleko, zavese in preproge, da so be ne morete nikoli temeljito prezračiti.

V tuji hiši ne prižigate cigarete, dokler vam je ne ponudijo ali ne začno sami kaditi oziroma dokler vam tega ne dovolijo. To velja tudi za kajenje v družbi sploh. Vendar nikoli ne prižigajmo cigarete za cigareto.

Kdor ne pozna toliko olike, da ne ve, da se s prižgano ne sme stopiti v stanovanje, ne v pisarno, mu to lahko enkrat za zmerom prepričljivo poveste: naj počaka pred vrati, dokler ne pokadi do kraja ali ugasne cigareto. To je pravica vsakega dostojnega človeka.

Gost, ki pride na obisk, bo s hitrim pogledom kmalu opazil, ali je v sobi pepelnik ali ga ni; in če je reden gost in ve, da v stanovanju ni nikoigar, ki bi kadil, se bo premagal in počakal. Prav tako je treba biti obziren do gosta, ki vas obišče, ko ravno kadite: cigareto odložite na pepelnik in ko ste gosta prosili za dovoljenje ali mu ponudili cigareto, lahko kadite dalje.

Olikan moški v spremstvu ženske ne bo kadil.

Če ste na obisku in vam ponudijo cigareto, jo vljudno odklonite, ali pa vzamete in se zahvalite. Če vam ponudijo močnejšo cigareto, kot jih kadite, se zahvalite in prosite, če smete kaditi svoje cigarete, ker so lažje. Od ponudnih cigaret ali cigar ne vzemite več kot eno. Če gostitelj ponudi gostu cigarete, naj ne pozabi tudi na pepelnik. Kdor ponudi cigarete ali cigare, odpre celo škatlo oziroma tobačnico.

Ni olikano govoriti s cigareto ali pipo v ustih; preden spregovorimo, vzemimo cigareto iz ust.

Pepela ne otresite na podstavke in rabljene krožnike. Dobro vzgojen človek, čeprav ni hud kadilec, ima vendarle ogenj zmerom pri sebi, da ne nadleguje drugih.

Če imate vžigalice ali vžigalnik, prižete in podržite gorečo vžigalico ali vžigalnik z namenom, da mu prižgete cigareto ali pa mu izročite ogenj. Če ima ženska ogenj, moški pa ne, naj moški ne dopusti, da bi mu ženska najprej prižgala. Le ta naj prižge prva sebi, nato pa izroči moškemu kadilcu ali pa mu sploh najprej ponudi svoje vžigalice oziroma vžigalnik, da potem kadilec prižge najprej njej, nato pa še sebi.

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija Borj Kidrič — Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zadravec, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Sirovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklar (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PE Ptujška tiskarna, Ptuj. Člani kolektiva in upokojeanci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 4000 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.